

A „TÖRÖK SZULTÁN“-hoz
 NŐI DIVAT ÉS KÉSZ RUHA-RAKTÁRBAN
 Budapest hatvani-utca, az újvilág-utczával szemben
 kész ruhák legújabb divat szerint a legolcsóbb áron kaphatók: és pedig 15 frt, 18 frt, 20 frt, és 25 frt-ért igen finom kelmékből.
 fekete terno-ruhák 20 frttól kezdve.
CZIM: A „Török szultán“-hoz. Budapest, hatvani-utca.

Margitszigeti gyógyfürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artési forrás — porcellán-, márvány-, kád- és kőfürdők zuhanykészséggel — nagyszerű kert — 300 teljes kényelemmel berendezett szoba — társalgási terem — kül- és belföldi lakók — naponta zene. **Kóralakok, melyek ellen a margitszigeti hévíz kedvező eredményt hozhat:**
 Kőszvény — az ízületek, izmok, csontbántalmak, ideghüvellyel idült csuza. A csuza, kőszvény, erőművi behatások, typhus után fellépő hűdés — Zsákák. — A csontbántalmak, csontszét, ízületi bajokat és külsőretekelt követő elváltozások — Fájdalmas hegek, merevség, hűdés. — Bőr-bántalmak. — Vízlelési nehézségek. — Méh- és hüvelybántalmak.
 A hévíz belsőleg eredményt hozhat: idült gyomorhurutnál és alhasi pangásoknál.
 A szigeten van gyógykert; ellátva mindenféle ásványvízzel. Rendelő orvos: **Dr. Verzár.**
 Bérletkellék egy a fürdő-, mint a menetjegyek együttes váltásánál árelengednek.
 A szigeten lakók a fürdő-használatnál és a menetjegyeknél előnyben részesülnek.
 A fővárossal órákint kétszer közlekedés.
 3443

A nyári idény május 1-én megnyitattik.

A lakások megrendelése: a szigeten a felügyelőségi irodában.

(Utolsó posta: Ó-Buda.)

A margitszigeti felügyelőség.

Szliácsi vasas-fürdő gyógyhely.

Megnyitása május 15-én.

A lezártított árú fürdőintézet elhelyezkedése lakások, melyek a fürdőházzal földtől járdák által összekötve, a legnagyobb kényelmet nyújtják. Fürdőink előnyeit és egyéb kedvezményeket kizárólagosan csak a fürdőintézet lakásaiban lakó vendégek élvezhetik. Tájékoztató érvényes felvilágosítást csak a gyógyhelyet alaposan ismerő, 19-dik évben működő **rendelő fürdőorvos Dr. Hasenfeld** egyetemi m. tanár ur adhat.

Lakásmegrendeléseket átvesz a szliácsi fürdőigazgatóság, vagy május 15-éig **Dr. Hasenfeld fürdőorvos ur** (muzeum-utca 2.)

A szliácsi fürdőigazgatóság.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

375,000 birod. márka vagy 218,750 frt
 főnyereményt nyújt kedvező esetben a legújabb nagy
 pénzszósjáték, mely a magas kormánytól engedélyezve és biztosítva van.

Az új tervezet előnyös berendezése olyaszerű, hogy kevés hó lefolyása alatt 7 kisorsolás által 49,600 nyereményt jöb biztos eldöntésre, melyek között főnyeremények 375,000 birod. márkával vagy 218,750 o. é. frttal vannak, különlegesen azonban 4165

1 nyeremény a m. 250,000	1 nyeremény a m. 12,000
1 „ „ 125,000	23 „ „ 10,000
1 „ „ 80,000	4 „ „ 8,000
1 „ „ 60,000	31 „ „ 5,000
1 „ „ 50,000	74 „ „ 4,000
2 „ „ 40,000	200 „ „ 2,400
1 „ „ 36,000	412 „ „ 1,200
3 „ „ 30,000	621 „ „ 500
1 „ „ 25,000	700 „ „ 250
5 „ „ 20,000	28,015 „ „ 138
6 „ „ 15,000	stb. stb.

A nyereményhúzások tervszerűleg hivatalosan vannak meghatározva.

E nagy, az állam által biztosított pénzszósjáték legközelebbi első nyereményhúzására:
 1 egész eredeti sorsjegyet csak márká 6 vagy frt 3 o. b. j.
 1 fél „ „ 3 „ „ 1 „ „
 1 negyed „ „ 1 „ „ 90 kr.

Minden megbízás azonnal az összeg beküldése, postautalvány vagy utánvét mellett a legnagyobb gondallal teljesítetik, mindenki saját kezébe kapván tőlünk az állam ezimerevvel ellátott eredeti sorsjegyet.

A megrendeltekhez a megkívánt hivatalos tervekkel ingyen mellékeltek, valamint minden húzás után megküldjük felvilágosítás nélkül érdeklődőknek a hivatalos lapjainkat.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan állami kezesség mellett történik, a vagy közvetlen kifizetést meg, vagy az érdeklődők kívánsága szerint Ausztria nagyobb helyein létező összeköttetések által teljesítetik.

Gyűjtődésként mindig kegyeltetett a szerencse által s ugyanott a sok jelentékeny nyeremény között a legelső főnyeremények is lettek gyakran meggyőző, melyek az illetőknek közvetlenül ki is fizetettek.

Előre láthatólag az ilyen legszilárdabb alapon nyugvó vállalat egész biztos mindenféle igen élénk részvételre számíthat a miért is hívjuk az érdeklődőket, hogy minden irányban eleget tessenek, megrendeléseiket minél előbb, minden este pedig f. évi május 31-ike előtt hozzánk juttatni szíveskedjenek.

Kaufmann & Simon,
 Bank- und Wechselgeschäft
 in Hamburg.

Vétele és eladása mindennemű államkötvények, vasuti részvények és kölcsönsorsjegyeknek.
 P. S. Egyidejűleg köszönetet mondunk az irántunk addig táplált bizalomért, és a minden az új sorsjáték kezdetén érdeklődőink részéről kérem, kijelentjük, mi szerint ezután is törekvésünk lesz, folyton pontos és szilárd kiszolgálás által teljes megelégedést kielégelni.

Harkányi gyógyfürdő

Magyarország Baranya megyében

Mohács-pécs-barcsi vasút Pécs és Villány állomásai közelében.

Fürdő-évad május hó 1-től sept. hó 30-ig.

50 R. fokú természetes meleg artézi forrás, kénes hévíz kitűnő gyógyhatással.

Pósta, távirat. 4523

Minden bővebb tudósítással készséggel szolgál

a fürdő-igazgatóság.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható:

KÓSER ÉLCEK.

Adomák és fain gondolatok.

Összeállította

KÓBI KOHN.

Ügyvédbojtár és képlárjelölt.

Ára füzve 1 frt.

A fölkelő nap országa.

Regényes utazás Japánban.

Irta

VÉRTESI ARNOLD.

Számos képpel.

Ára füzve 2 frt.

Különlegességek.

HERCZEGNÓVIZ.

Renard Ágostontól, Párisban.

szeplők, májfoltok, bőrperecsenek ellen; ezen víz nap-sütés, repedés, bőrhámítás által keletkezett a bőr minden tisztátalanságát legrovidebb idő alatt gyökere-sen és a legeredesebb arcbőrt a legkisebb korig mindig gyöngéd fehér fényben tartja.
 Egy üveg ára használati utasítással 84 kr.

Párisi hölgypor

minden eddigi találmányt felülmúl finomsága és felismerhetősége által, annyira, hogy a legelősebb szem előtt is észrevehető.

Mint legjobb övszer minden bőrtisztatlanság ellen különösen ajánlható. — Egy doboz ára 50 kr.

Illatos növényzsappan

L. T. Fivertől Párisban.

Ezen növényzsappan legkiválóbb tulajdonsága Páris legelső orvosai vizsgálata folytán elismertett és minden létező piperezerek közt első helyen áll.
 Egy darab ára 40 kr. Egy doboz 3 darabbal 1 frt.

Egyedüli főraktár: az első és legrégibb magyar-honi illatárúsnál 4515

LUEFF M.-nél

Budapest, Dorottya-utca 3. sz. a.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

Magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

English-Hungarian Dictionary.

Angol-Magyar szótár.

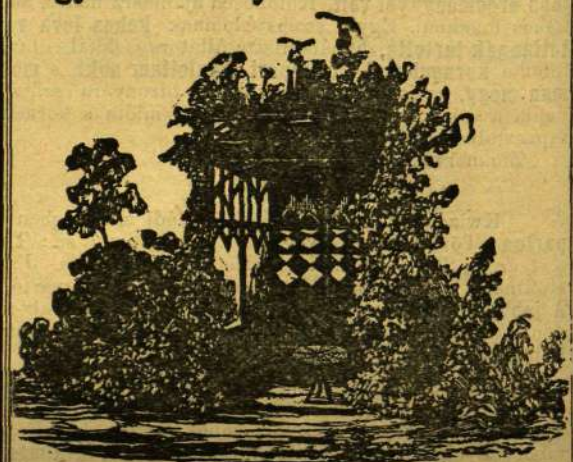
Irta

BIZONFY FERENCZ.

32 nagy 8-rétű iv. Ára füzve 4 frt.
 Francia félbörkötésben frt 4.80.

KERTÉSZET KÉZIKÖNYVE.

Tűzetes utasítás
 a konyhakertészet, virágművelés
 és
 gyümölcsfenyésztés körében.

A legújabb kutyák után

Irta
 GALGÓCZI KÁROLY.

Átnézte és jegyzetekkel bővítette

Dr. FARKAS MIHÁLY.

Harmadik kiadás.

Ára füzve 80 krajczár.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együttl.: egész évre ... 12 frt / félévre ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt / félévre ... 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre ... 8 frt / félévre ... 3 *

20-dik szám. 1878.

BUDAPEST, MÁJUS 19.

XXV. évfolyam.

GRÓF APPONYI ALBERT.

Az egyesült ellenzék a jobboldali ellenzék-beolvasásával egy pár elsőrendű s néhány igen használható parlamenti erőt nyert. Ezek közt mindenesetre legkiválóbb gr. Apponyi Albert, kinek arczképét épen a pártgyűlés alkalmából sietünk olvasóinknak bemutatni. A mint báró Sennyey nem fogadta el a fuziót, sőt képviselői mandatumát is letette, gr. Apponyi Albert lett a jobboldali ellenzék azon tagja, a kire e kis csoportban vezérszerep várt, sőt a ki egyik vezéréül tekintendő az egyesült ellenzék egész pártjának is. Erre kiváló tehetségei, parlamenti rövid multja s egyénisége egyaránt feljogosítják.

Gróf Apponyi Albertnek nemcsak parlamenti multja, hanem egész eddigi élete rövid még. Oly korban van, melyben csak ritka és kiváló egyéniségek szoktak fontos-ságra emelkedni a közéletben.

1846-ban született Bécsben. Apja gr. Apponyi György akkor m. kir. udvari kancellár, a konzervatív államférfi, anyja gr. Sztáray Juliánna; s így, mint maga egy alkalommal tréfásan megjegyzi, „apai és anyai ágon egyaránt csokányos konzervatív hagyományú családból származott.”

Nevelése alapját, főiri családok szokása szerint, az apai háznál nyerte, hol nyelvekben s egyéb elemi ismeretekben dúsán megadták neki a szellemi képzés első alapjait. 1857-ben, tizenegy éves korában ment gymnáziumi tanfolyamra a kálksburgi intézetbe, a hol 1863-ig maradt, kitűnő elmetehetességgel s nem kisebb szorgalommal és megfelelő sikerrel is véggezve a középtanodai oktatás tárgyait.

A közélet pályájára készülvén, jogot két évig Bécsben, két évig a pesti egyetemen hallgatott. S ezt 1868-ban elvégezvén, látókörének szélesítése és tanulmányai teljesbbsé téttele céljából hosszabb külföldi utra indult. Huzamosabban időzött Német- és Franciaországban, különösen politikai s legkiváló nemzetgazdasági tanulmányokkal foglalkozva; Olaszországban, hová a művészetek iránti ér-zéke s hajlama vonta, s különösen Rómá-

ban is, hol, családja buzgó vallásos hagyományai és saját érzületénél fogva is, szellemének sok táplálékot talált, s — mint maga tréfásan megjegyzi — „nem esoda, ha kissé ultramontán hajlamokat is vett magába.” Keletet csak annyiban látta, hogy a szuezi csatorna megnyitására Egyiptomba utazott.

Külföldről, két évi utazás után 1870-ben visszatérve, de folyvást képezve szellemét, csakhamar legmiveltebb, alaposan képzett, művészi s különösen zenei haj-

lamu, s általában legszellemesebb fiatal tagjai közé számítottat arisztokratiának, ki erős nemzeti érzéssel európai széles látókört s általános művelődési szempontokat egyesített magában. Neveltetése, családi hagyományai s tanulmányai, sőt hajlamai is, kezdetől fogva ahhoz a párt-hoz vonták, mely konzervatívnak nevezte magát, s melyet Deák Ferencznek hatalmas szereplése 1867-ben épen alakulása kezdetén szétugrasztott ugyan, de a melynek illetékes tagjai 1872 óta kezd-

GRÓF APPONYI ALBERT.

ték egymást felkeresni, s az első fuzio alkalmával b. Sennyey körül csakugyan párttá alakultak.

Mint képviselő-jelölt először az 1872-ki általános választásoknál jelent meg s a szent-andrei kerületben, mindkét részről folytatott elkeseredett párttusa után választott meg.

Hogy a fiatal — s még csak leendő államférfi már az első országgyűlési cikluson is, melynek legfiatalabb tagjai egyike volt, bizonyos fontosságra tett szert s pártja és ellenpártja súlyt helyezett egyéniségére, mutatja az is: hogy az 1875-ki választásoknál azoknak egyike volt az ellenzék jelöltjei közül, a kik ellen a kormánypárt a legerősebben szállt sikra. S meg is bukott, pedig nem kevesebb mint négy helyen, úgy hogy ez országgyűlésre, melynek most végnapjait éljük, csak a három éves ciklus második felében, 1877 márciusban juthatott be, mint az árva-vármegyei bobrói kerület egyhangú választottja. S habár alig több egy évnél, mióta itt a jobboldali ellenzék soraiban szerepel, pártjának, sőt az egész képviselőháznak tagadhatatlanul egyik első rangú kapucistája gyanánti elismerést vívott ki, nem gyakori, de annál nyomósabb fellépései által.

Első parlamenti fellépése ez országgyűlésen, a gyámügyi törvény tárgyában tartott nagyobb beszédével, csak epizód-szerűnek tekinthető ugyan, de már ezzel is feltűnt szónoki képessége, alapos tanulmánya s nyomon járó gondolkodása. Képviselői s államférfiai működése súlypontját azonban főleg a két — ez idő szerint főkérdésre helyezte: a közgazdasági kiegyezés, s ebben kivált a kereskedelmi politika, és a külügyi politika kérdéseire.

A közgazdasági kiegyezés kérdésében ámbár ellenzéki álláspontot foglalt el, de a közös vámterület szempontjára helyezkedett, s csupán a kiegyezésnek a kormány által czélzott módokait ellen lépett sorompóba. A szabad kereskedelem elvének alapján ellenezte az osztrák fél védvamos irányzatát — s ebben nagy buzditásra talált az osztrák, sőt külföldi szabad kereskedelem irány tekintélyes képviselőinek egyenesen hozzá intézett tömeges felhívásai s információiban is, — s a fogyasztási adók kompenzációjában keresett orvoslát Magyarországnak nitaláni veszteségei ellen; utolsó esetben elfogadva a külön vámterületet is, melyet azonban csak politikai kényszerűségnek tekintett. Mint pártjának a vámügyi kérdésekben kijelölt szószólója, a vámügyi bizottságnak is tagja, a jobboldali ellenzék részéről ő vitte a szót e kérdésekben, s általánosan el volt ismervé, hogy az ellenzék részéről tett nyilatkozatok közt az övéi mind a tárgy alapos ismeretére, mind a politikai momentumok kiemelésére, s mind a parlamenti modorra nézve a legkitünőbbek közé tartoztak.

A külügyekben több ízben interpellálta a kormányt a képviselőházban és a delegációban is. Felszólalása a kormány részéről kiváló figyelemben részesített. Szerbiának az orosz-török háborúba elegyedése tárgyában tett interpellációja s azt bevezető nagy beszéde, a ház külügyi vitáinak egyik legfényesebb pontja volt. A delegációban nagy szakértelemmel s erélylyel tárgyalta a külügyi kérdéseket, s igyekezett a külügyi minisztert tovább

menő nyilatkozatokra bírni, mint a menyire az hajlandó volt.

Általában gr. Apponyi minden kérdést, mely a törvényhozás elé kerül, s melyhez ő hozzá szólni készül, alaposan s egész terjedelmében szokott tanulmányozni. Világos, bonczoló, beható esze fáradhatatlan szorgalommal s kitartó tanulmányozó kedvvel párosul. Széles olvasottsága, nagy irodalmi jártassága csak háttérül szolgál speciális tanulmányainak, melyek minden felszólalásán félreismerhetetlenek. Parlamenti modora kifogástalan: ment az indultól és a személyeskedéstől; higgadt, objectív, de soha sem hideg, soha sem szenvedélyes. Szónoklata közepesen áll a tárgyba mélyedt szakzerű előadás s az ellenfél által provokált esetleges ötletek közt. Szerencsésen egyesíti a vitakozásnak e két módszerét, s eddigi kísérletei minden esetre feljogosítanak a reményre, hogy neve mint szónoké, parlamenti életünk legkiválóbb szónokai közé soroztassék rövid időn. Nagyobb beszédeiben a meggyőződés hevét és pathosát gondos és sima szerkezet alá rejti el, mely szokását aligha nem b. Sennyeytől sajátította el; de rögtönzéseiben élénken csillámlik föl gyakran a jóízű humor is, azonban minden satyrikus keserűség vagy bántó édesség nélkül.

Társadalmi érintkezéseiben személyiségének rendkívül megnyerő volta érvényesül. Barátai és ellenfelei egyaránt azt hiszik, hogy róla soha sem fogják azt mondani, mit egy pártjabeli vezéregyéniségről mondtak, hogy t. i. a klub előszobájában neki két fogásra van szüksége; — egyikre azért, hogy felső kabátját, másira azért, hogy excellentiás önértéket akaszsa rá. Ha a viszonyok egykor nagy párt vezérletének vagy jelentékeny politikai mű végrehajtásának feladatát ruházzák rá: előkéssy, szívélyes, szerény és keresetlen modora nagy szövetségese leendő.

Azzal, hogy b. Sennyey visszalépett s Apponyi az egyesült ellenzékbe olvadt, felmerül a kérdés: vajon nincs-e a konzervatív párt a parlamentben végképen feladva? Gr. Apponyi azt hiszi és hirdeti: nincs feladva. Gr. Apponyi bizonyára közvetlenül érzi, hogy a történelmi magyar konzervatív pártnak újabb időbeli mozgalmi alig mutathatnak fel valami eredményt, mint a 66-iki és 75-iki kísérletek világosan mutatják. Ha e kísérletek eredményéből gr. Apponyi levonja — eddig úgy látszik, levonta — a tanulságot; ha mint eddig, úgy ezután is ott áll a politikai élet küzdőmögijén, s ott nem keztyüs kézzel, hanem feltűrt ingujjal s lényének egész odaadásával törekszik a valódi nemzeti érdekek ápolásán, s ezekért kész felvenni a harcot úgy a tömegek pillanatnyi szenvedélyei, mint bizonyos udvari körök állandó törekvései ellen is; ha előszeretettel tanulmányozza gr. Széchenyinek és Dessewffy Aurélnak politikai törekvéseit, kikhez már hasonlították is őt, midőn neki bókot akartak mondani; ha valódi tory-pártot sikerül neki egykor a szó igaz értelmében nálunk is szervezni: akkor nem üres frázisként hangzik, ha mondjuk, hogy gr. Apponyira nagy jövő vár. E jövő még nem látszik közel, de ő elég korán lépett a parlamentbe, elég tehetséggel és személyes összeköttetéssel, sőt már is elég jó névvel bír ahhoz, hogy e jövőt maga elé kitűzhesse s arra szilárd akarat-tal munkálódjék.

Tavaszsza.

Ifjuságom mult idején
A tavaszt beh szerettem én!
Nyíló virág, fejlő bokor,
Életem példázta akkor.

Akkor tán a tavasz szebb volt
Balzsam moslé, fénylőbb égből?
— Tavasz után, tavasz haladt,
És a sziv lett más az alatt.

Szívemre nem borul már ma,
Tavaszkor szerelmi álma,
— Csöndesebb lett, meg van érve
A valóra, böles reményre.

Az egy, kihez vágy s gond között
Nem esüggő remény fűzött,
— Akkor szerelmem ölelte —
Most családom anyja, lelke.

Zöld lomb között zengő madár,
Nem oly kedves nekem ma már, —
Bár örömet elhallgatom,
Nem „merengek“ már e dalon.

Kedvesebb, ha gyermek-sereg,
Zajos kedvvel játszik, cseveg,
S anyakéz a zöld lomb ága,
Őket tartva, fedve, áldva.

Jobb szeretem most a nyarat,
Az érlelő napsugarat;
Védő levél gyümölcságon —
Ez adja most boldogságom!

Jó-e rám oly életestve,
Mely az őst is így szeresse? —
— Tavasz után, áldott nyáron,
Még ez egyet kérem, várom! —

Szabó János.

Pusztai találkozás.

Elbeszélés.
Irta Baksay Sándor.
VII.
(Folytatás.)

Hová lett innen a Nyőszörgő-halom?
És micsoda kihívó magaviseletű torony az ott, azon a dombon, melyet ezelőtt tizenkét évvel Nyőszörgő-halom néven mutatott be Csont Ábel ur? Az a kövekből rakott pálmafa hogyan meri mellét oly egyenesen szegezni az északi szélnek; s az a sugár nyilvessző, mely a torony hegyén az állhatatlan vitorlát helyettesíti, hogyan tud szembe fordulni a bármely oldalról támadó szellőnek, meglovással fenyegetvén még az ártatlan zephyrkét is? Minő elszántsággal hajlik előre a homlokzat két szárnya, mint egy védelemre kelő sas-madárré?

És hol születtek azok a homokos, de tiszta serpentinek, melyek illatos bokor-szegélyzet között három oldalról kanyarognak fel a völgyből; — kimért közökben jobbról-balról feleresztett lombos fák, élő szobrai egy kertész-kezek által alkotott kalváriának?

És micsoda sötét alagutja az a szőlő-leveleknek, mely a templom nyugoti ajtajától egy térs gyümölcsösön keresztül abba az Elyseumba vezet, melynek tornácza oleander-bokrokra látszik nyugodni, s kéménye csak lopva tekint ki a kábító illatu akácok két-soros erődei közül?

És hová lett az a mély homok völgy, mely régebben a Nyőszörgő-halom és az Ihárosi építette lelkes-lak között állott?

És nem Dinának neveztük-e mi régebben ezt a telt idomu kőkeny-szemű asz-

szonykát, a ki imé karjain egy busa leánykát tartva, kegyetlen fenyegetődzéseket intéz egy fiatal akácza ellen, melynek ágai között valami gézgöngy foglalt megközelíthetetlen állást? A Gyula gyerek az, a nagy gonoszgató, a ki fejébe vette, hogy hintát köt a fára, de a kötél sehogysem akar kötélnék állani, mert az ő hét éves ujjai csak képzelik, de nem tudják, hogy mi az a hurokvetés.

És az az egészséges vállas ur ott abban a porkabátban, a ki Konstantinápolyt, az Aja Sophia kupolájánál fogva felemeli, s egy tollseprűvel kisöpri belőle a muszkákat; majd egy üveg-ablakon át betekint Debreczenbe, hogy mit csinál most a civis ebben a rekkenő melegben; azután Páris kapuiban állapodik meg, s a részrehajlatlan végzet közönyével szemléli, miként tolonczozzák ki az ouvrierek a proletárokat; végre az Angyalvár bejáratához illeszt egy csinos nádsővet, hogy a jogos tulajdonos könnyebben ügyelhesse az utulevelekre;

tehát ennek a sok Dzierzon hire nélkül épült világvárosnak ura nemdenem ugyanazon Dombay Máté-e, a ki

Most egy kék kötényt köt maga elé, s a Dávid szomszédját kapott deszkák közül oda illeszt egyet a gyalupadhoz.

Ha már idejutott, lehetőleg meg akarja szépíteni földi szállását. Beesükta maga mögött az ajtót, itt kell előre mennie.

A zsidó gyerekeknek, kiket apjuk — ígéretéhez híven — felküldött, magánfoglalozást szab, ő pedig megteszi az első fűrészmetszést papi hivatalának második hetében.

Szerencse fel!
Ez az ő titkos, de valódi beköszöntője. Ez a fűrészhang igazabb jó kíváncsot zizeg az ő fülébe, mint minap azok a pohár-csendülések az erdőben.

A gyalupad az ő íróasztala; enyves serpenyő, festékes láda a kalamárisa; fűrő, fűrész, kalapács a segédkönyvei; s a pen-nája mázoló ecset. — E mellett arra is rá ér, hogy a Dávid nemzetét bölcsesé tegye; tanítja mindenre, s a két nagyobbát még a Pentateuchusra is, szívélyességből; mely fáradsága a deszkák árán fog betudódni.

Ablakramák és ablakredőnyök simulnak egymásután — gyaluja — és zöldülnek virulóra ecsetje alatt; a benyilóban egymásra lapulva száradnak a párosával összeeresztett padlódeszkák, a szoba tálján keresztbe fekszenek a vankosgerendák. A padlózat alá száraz homok való, a mit nem kell messze keresni; a Dávid fia betalicskázak mulatságból, de mivel az ő kezük nincs a talicska szarvaira alkotva, Dombaynak sajátkezüleg kell a hiányt pótolni, mit meg is tesz, szép holdvilágos éjszakákon lopkodva be a szükséges lomot. Lopkodva, mondjuk, mert attól tart, hogy a közföldnek ilyen magán czélra bitangolása szemet szúr, s meg inkább félti lelkipásztori méltóságát, mert mit szólna hozzá, ha valaki meglátná, hogy ő homokot talicskáz.

Másfelől Talpárdi nagysága is embere akar lenni a szavának. Neki hajtja mind a tizenkét igáját és egy hét alatt annyit követ, téglát, épülettűt felhordat, hogy a ki látja, megbotránkozik benne. Harmad-része is elég volna egy szobához. De Tal-

párdi ur azt mondja, hogy ha már ur fog bele, ne legyen szegényemberes munka. Ez is gyorsan ment, mert Talpárdi ur nem szeret czeremoniázni. A Dombay terve szerint kiépül az épület homlokzata most már három szobával, hat ablakkal, — hat zöldellő szemmel és ellát a pusztaszélső határáig.

Maga Talpárdi ur is megcsudálta. Sok is ez egy pusztai papnak. Hanem hát a zsaluk honnét teltek ki, meg a padlózat és egyéb felesleges luxus? Megenyhült, mikor megértette, hogy az a Dombay saját keze műve.

— Na most már nem haragszom, hogy Kondorra jött, látom, megél a jég hátán is, ha csak az a czélja, hogy megéljen. — Ha valamiben segítségére lehetek, legyen hozzám bizodalommal kedves papom.

— Igen is leszek, még pedig azonnal. Ezt a felesleges anyagot, a mi megmaradt az építkezéstől, adja nekem nagyságod asztalosmunka-díjban.

— Talán negyedik szobának? Abból semmi sem lesz, nem való a sok szoba szegény embernek.

— Csak bizza rám. Nem lesz belőle szoba.

Talpárdi ur ott hagyta neki s haza hajtattat. — Utközben találkozott Ihárossal.

— No Dávid! szivárogo ám már a csatornában a víz — Domborítól Gemenczig. — Duna-e vagy csak föld árja?

— Eredj nézd meg magad.

Az építkezés két hónap alatt be lön fejezve, s elkövetkezett Dombayra nézve a holt izé. (Fővárosi jargonban: *saison morte*) Julius, augusztus. Igazán holt. Akár egész nap se tegyen egyebet, mint méléz-zon a kanapén s tanulja Horatius odáit, és tanítsa a Dávid házanépét, mert magyar gyerek ugyan még nem látta az iskola belső világosságát, sőt az iskolaház környékén köröskörül két düllőföldnyire ugyan buján nőhet a fi. Ott nem mernek lovat legeltetni, sem libát, mert méltán attól tart a gyerek, hogy Dombai az ablakból les rájuk, s a kit elesiphet, viszi be az iskolába diktálni a kétszerkettőt.

Igy a tudomány bő forrásában zsidó gyerek lubiczkol nagy prejudiciumára az egész kereszténységnek, és nagy csorbulására Dombay jónévének. Tudtára is adatik, hogy ez a dolog nem tetszik a közvélemény ő fenségének.

Először csak szép módjával s a legtapintatosabb modorban sugják meg neki, hogy minek töri magát mikor neki az nem kötelessége. Hiszen nincs az az ő conventiójában, hogy nyáron is tartozik tanítani. Mikor ez nem használ, akkor a fellázadt jog kezdi hallatni kedvetlen mordulását, hogy az, a mit a tiszteletes ur elkövet, nem kevesebb mint valóságos jogbitorlás, és egyházellenes cselekmény Mát. XV. 26 nyomain. Hát az ő véres veritékükön a zsidó gyerek lelke táplálkozik?

Dombay nem hallja a közvéleményt, hanem teszi, a mire vállalkozott. Másfelől tervezget, s papiroson szépen kiszámítja, hogy öt év múlva a kondori egyháznak teljesen be kell rendezve lennie.

A berendezést lakása körül elterülő két holdnyi belsőségen kezdi, melyet csak el

kell egyengetni és megforgatni, hogy padicsomi kert legyen belőle. Nem is nagy munka, mert igaz ugyan, hogy a terület nagy része hepehupás homok szakadás, de az északra nyíló rész egyenes gyepter, úgy szintén a tornácra néző is, ki egész a Nyőszörgő-halomig, kivéve azt a kis mélyedést ott a halom tövében.

Mindezeket elbírni látni egy kecskeméti gányó: és Dombay Máté ne bírná-e meg?

Azokban a szép árnyékos, gyengén kitisztuló, ismét beboruló egü szeptemberi napokban, melyek a permetegezést májustól örökölték, megkezdte a munkát.

Az ablakai előtti tért fogja jövő tavasszal akácokkal beültetni.

E czélból gödröket ás, mélységben és szélességben három lábnyiakat. Három öl távolságra egymástól quincunxra. Ingre vetközve mint egy Garibaldi, hánja ki a földet. Ezt az egész télen hadd szivja a fagy, hadd járja a hó-lé.

Az ásó nehezebb mint a gyalu, de azért nem fog ki rajta. Legfeljebb egy kis gyöngéd panaszt kényszerít ajkaira.

Hej Robinson! mégis csak jobb sorsod volt nekéd. Legalább volt egy Pénteked. Jó volna nekem csak egy árva kannibál is.

No ha csak kannibál kell, imé itt közelget Csont Ábel személyében, még pedig egyenesen azzal a szándékkal, hogy téged felfaljon. Itt a jó alkalom a te kegyetlen megleckéztetésedre a multkori hierarkhiáért.

— Hát ebből mi leszén?
— Erdő leszén, ha leszén, — fogadát az adonistent Dombay. — Körül ültetjük a házat egy kis erdővel, fával.

— De micsoda fával?
— Azt hiszem akáczfával.

— Akáczfával? csufolódt az ember. Dejszen az itt meg nem fogja, az már bizonyos.

— Nem fogja? kérdé Dombay, kime-resztett szejmet végig hordozva a távoli tanyákon, melyeknek homlokai csak itt-ott csillámlottak ki az akácok felhőiből.

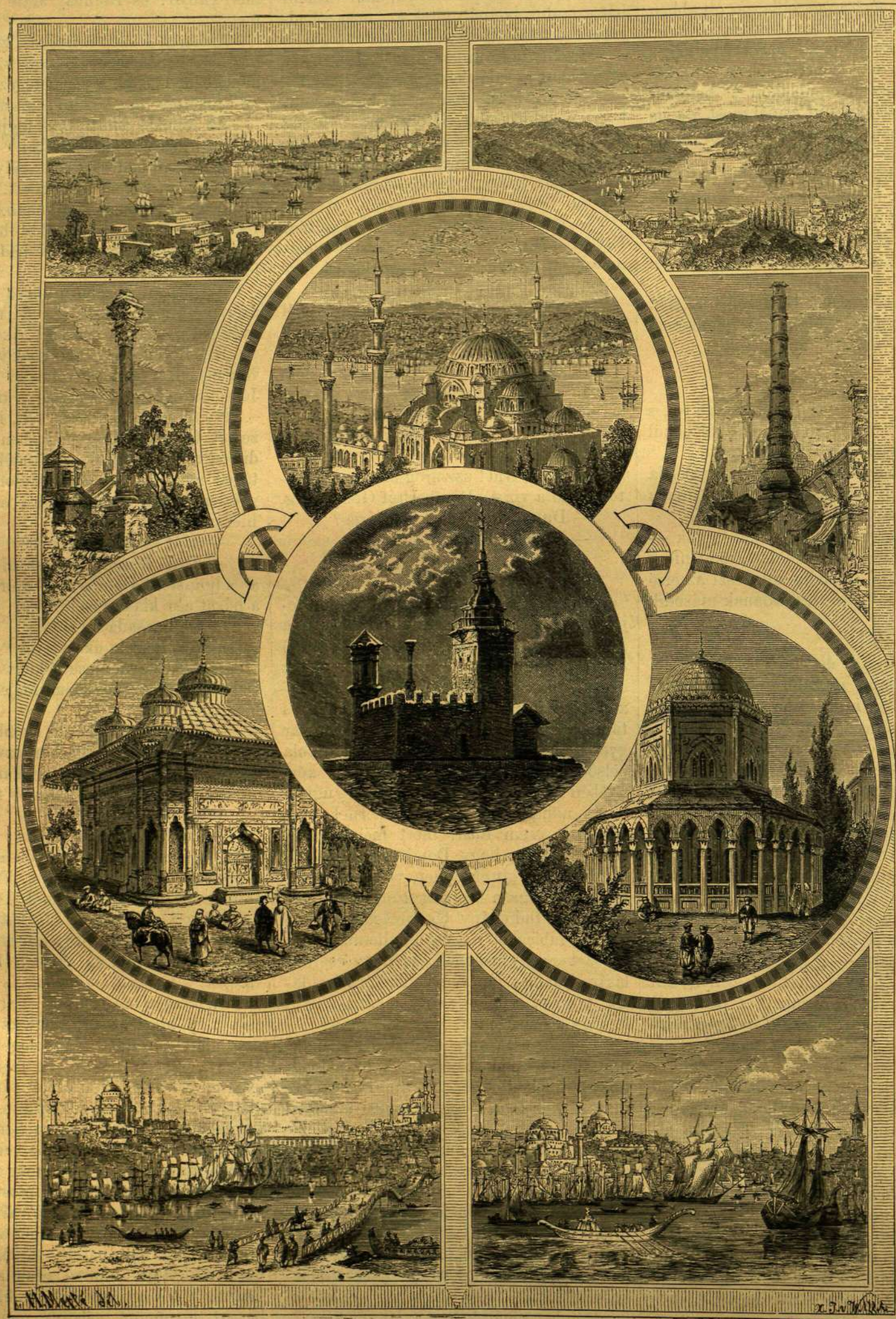
Az ember észrevette.

— Hjah! az egészen más; azok a tanyák egészen szelid homokon vannak, még a szőlőt is megtermik. Vizeres, kötött, szelid természetű homok. De nézze az ur ezeket a csigákat és bigákat, melyeket itten tetszünk látni. Mire mutat ez? Arra, hogy ez a homok a pliocen korszakból való, a mint azt — tetszik is tudni — Darwin bölesen megmutatta. Mert azt talán csak nem hiszi az ur, hogy az Isten hat nap alatt teremtette a világot? Nohát. Mikor a pliocen korszakban ezen a helyen édes tenger volt, az urak tanyái mind víz alatt állottak; a víz sok száz esztendőig megfeküdt és a minéműségeket általtárta jól; azért a mi földjeink tele vannak mindenféle savakkal, s a fát meg is hajtják. Ez a hely pedig, a kit az ur most áskál, — hiszen úgy is látszik, hogy jóval magasabb a tőbbitől — akkor is sziget volt, a víz ide fel nem hatolhatott, savakat itten le nem rakhatott, hanem csak a csigákat hánysa ki. Vagy azt tetszik hiinni, hogy ha itt megfogna valami, nem osztotta volna fel a familia régesrégén? Theoretikus ember az ur, látszik.

Dombay megsemmisülten nézett az ásó vállaira.

Ó te Sárvári, te Kerekes, te Péczeli, te Aranyi, és ti mind a tizenketten, le

KONSTANTINÁPOLY.

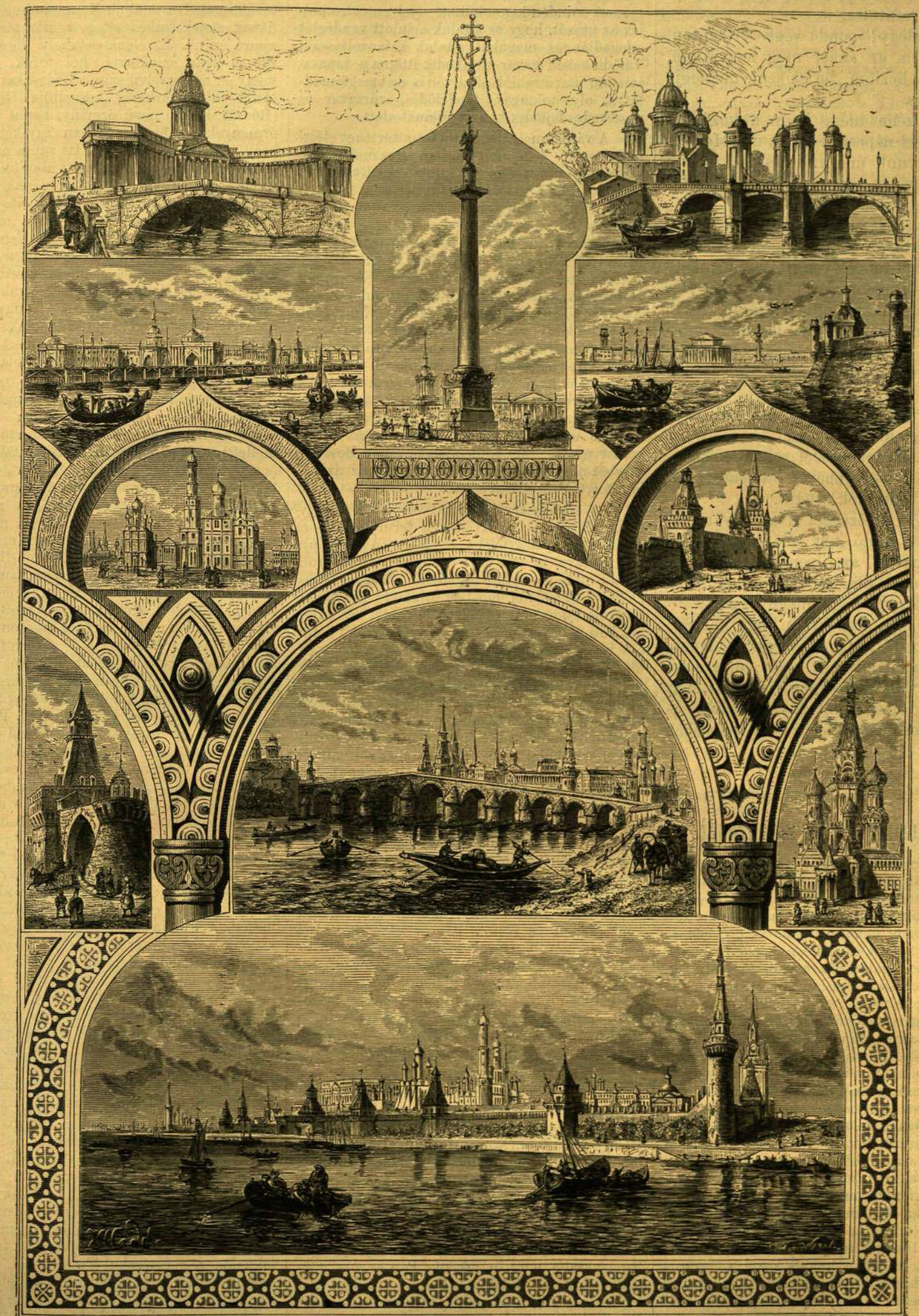

A szultán nyári palotája Besik-Tasban.
Marezián császár oszlopa.
Az Aja-Szofia téri kut.
A régi hajó-híd.

Szulejman szultán dsámija.
A Kyz-kuleszi vagy „leányok tornya”.

A szultán nyári palotája Begler-Bejben.
Az „égett oszlop”.
Szulejman szultán mauzoleuma (türbéje).
A kikötő.

SZENT-PÉTERVÁR ÉS MOSZKVA.

A kazáni templom Szent-Pétervárott.
Troickkij Lavra Szent-háromság székesegyház
Szent-Pétervárt.
Iván velikij torony a Kremlben, Moszkvában.
A Kreml kapuja.

Sándor császár oszlopa Szent-Pétervárott.
A Kreml egy része.
A Kreml, a bástyatornyokkal, a csári palotával s a Kreml templomával a Moszkva folyó felől.

Izsák-templom és az admirális-palota Szent-Pétervárott a Néva hídjával.
Tőzsde és az erőd egy része Szt.-Pétervárott.
Szent-Miklós kapu a Kremlben, Moszkvában.
Boldogasszony temploma Moszkvában.

egész a zsidó prézesig! Halljátok? Hogy én theoretikus ember vagyok. Hát azért bizott engem a ti fiaitokra a gondviselés, hogy belőlem theoretikus embert faragjatok? Nem jobb lett volna a kimeríthetetlen theoreám helyett egy kis pliocent csepegtetni fogékony lelkeembe?

Végig tekintett az ázott gödrökön.

Ennyi munka hiába! és mindez csak azért, mert Aranyi professor a pliocen dolgokat nem tanította.

— Mindegy! monda végre elszántan, elültetem; ha az ákác meg nem fogja, megfogja a liciom, ha ez sem, megfogja a szerb tövis.

— Az kéne még, hogy a közföldet szerb tövissel népesítse be az ur. Most is nyakig vagyunk már az irtásával, mert a kormány egyebet sem tud, mint a kis föld-birtokosokat zaklatni.

— No s tehát megmaradunk az akácznál. Mindaddig próbáljuk, míg nem sikerül.

— És hol tetszik venni a csemetéket? Mert a familia nem ad ám. Hogy ne? Haszontalanra, mikor úgy is kiszárad.

— Nem is fárasztjuk a familiát; mindenütt van jó ember. Föggondnok ur sem sajnál tőlem egy-két szálát, ha szépen megkérem.

— Már az más! szólt ámultan Ábel ur. Így már helyesen van. Akár egy koscsiderékkel, ha így beszélve velem tiszteltes uram. A legszebbeket válogatom ki, még bérést is küldök ültetni.

Azután jó egészséget kívánt olyan illedelemmel a minő telt tőle és távozott, szídvá magában az ilyenadta papját, a kinn nem lehet kifogni. Csak annak örült, hogy egy kicsit mégis megnyaggatta. Jó ember lesz, ha leszokik a hierarkhiáról.

Szavát is tartotta; a következő tavasszal saját iskolájából és saját embereivel elültettette a hét sor ákác csemetét. Még azon évben ölesre hajtott valamennyi és egy szál sem pusztult el az édes tengerben feneklő pliocen theoria miatt.

(Folyt. követe.)

Konstantinápoly és külvárosai.

Ha az olasz azt tartja, hogy Nápolyt kell látni és azután meg lehet hálni, bátran elmondhatjuk, hogy Konstantinápolyt kell látni és az ember újra kíván élni. A világnak nincs egyetlen pontja, mely e világvárossal szépségben és a természet nagyszerűségében versenyezhetne. Ezt a jó isten csakugyan magas jó kedvében teremtette. Nem tréfa, nem is a Konstantinápolyba túlságosan szerelmek találmánya, hanem való igaz, a mit egy gazdag angolról beszélnek, hogy éveken át bizonyos időpontban megjelent a török főváros kikötőjében; ott a hajóról csónakra ült és több napon át a városnak és környékének nagyszerűségébe némán elmerülve fel és alá evezett a kikötőben és a Boszporuszban. A várost nem tekinté meg belől, nehogy a város belseje a külsőnek nagyszerű hatásait csökkentse. Ebben angolunknak igaza volt, de még sem ajánlanók példáját követésre: mert Konstantinápolyban belül is annyi a nevezetes látni való, hogy az idegen hetekig, sőt hónapokig sem meritheti ki azokat.

Az első tekintet, melyet az utas Konstantinápolyra vet, midőn a hajó a nagy világváros felé közeledik, oly igaz, oly elbájoló, hogy szemmel nem képesek az összenyomáson uralkodni; meggyöngyűlnék a sok látnivalónak egyszerre történő benyomása alatt. Ez a tekintet, ha alkalmas jó időben történik, örökké tartó benyomást hagy lelkünkben. Akár éjszakeről érkezünk a Fekete-tengerről s a Boszporusz mentén lépünk Konstantinápolyba, akár délről közeledünk a Márvány-tengerről jövő hajón, a benyomás egyaránt nagyszerű és elragadó. A Márvány-tenger-

ről érkező hajó utasainak jobb kéz felől az ázsiai part, bal kéz felől az európai terület el és szemben eveznek a Boszporuszszal, melynek torkolatában van a világ legjobb és legbiztosabb kikötője. A képcsoportozatunk alsó jobb sarkában feltüntetett kikötőben a világ majdnem minden hajózó népének hajóit találhatjuk horgonyozni. A horgonyvető hajók körül megérkezések után azonnal százával ott teremnek a kaikok (csónakok) és bárkák s a csónakosok üresen hagyva csónakjaikat, villámgyorsan kapaszkodnak fel a hajóra s felajánlják szolgálataikat az utasoknak. A tolmácsok minden kigondolható nyelven ostromolják az utazót, hogy az általuk ajánlott vendéglőt elfogadják és magukat általuk kalauzoltassák. Valódi bábeli zavar uralkodik itten s a tapasztalatlan utazó rablók által véli magát megtámadtatva, oly tolongás, tépdőlés, zűrzavar és veszekedés fejlődik ki egy pillanat alatt.

A város, melynek alapítása a történet előtti időbe esik, legrégibb korban Byzancez nevet viselt, így nevezetett a mythologiai Byzaszról, kit a Junó által üldözött és Jupiter által tehénne változtatott Io leánya Kereza szült e helyen. A város és környékének elnevezése még e mythologiai korra vezethető vissza. A Boszporusz, mi magyarul Tehen-utat jelent, Ionak utjából származott, az Arany-szár (Argyrokera) Kerezának Io leányának arany szárvaitól kapta elnevezését. Az Arany-szár, mely téképünkön „Konstantinápolyi kikötő“-vel van jelölve, két folyónak: az Alibekő szűzu és a Kjadad-khane (Papirmalom) szűzu (vize) összefolyásából keletkezik s a Boszporusz felé nagy erővel tör magának utat. Az Arany-szártnak téképünkön látható legfelsőbb északi része még édes ízű, s innen a partján elterülő mulatóhely az európai édesvízek elnevezést nyerte, míg Ejub álltellenében a Boszporuszról nagy rohammal jövő tengeri víz áramlata a folyót már keserű izű.

Az Arany-szár Konstantinápolyt két nagy részre osztja, az északi részen terül el Galata, Pera, az európaiak telepe, Tophkane (Ágyutelep), így nevezve az ott levő nagy ágyúöntödéről, tovább onnan északra Fındıklı (Mogyorós) és Dolma-Baghese, hol most az uralkodó szultánok 1855 óta laknak. Az északi és déli részt két hajóhid köti össze egymással. Az Arany-szártól délre eső rész a tulajdonképeni Sztambul, a törökség főfészke. Az Arany-szárton át régi idő óta csak hajóhidak kötik össze a két partot, minthogy a hajóknak átjárása végett a hidnak szétvonása válik szükségessé. Ilyenkor a közlekedés pár percnyire fönnaak. Képünk (bal sarok legalul) a régi hajóhidat a kaszim-pasai parttól tünteti fel. Ehhez hasonló a Galatából Sztambulba vezető hajóhid, csak hogy ez utóbbi sokkal élénkebb. A főközlekedés ezen történik. Itt ember ember hátán látható. Egy órának eltöltése alatt e hidon a legtarkább vegyületű néppel találkozunk s a konstantinápolyi életet a maga eredetiségében tanulmányozhatjuk. Itt kötnék ki egyszerűsége a Boszporusz és az ázsiai parttal közlekedő helyi gőzcsónok, miért is a tolongás e hidon képzelhetlen és élénk. Pár év óta öntött vas hidakat vásárolt a török kormány rengeteg pénzen; de alig állították fel, már összetörték oszlopai s most hasznavehetetlenül hevernek ott a kikötőben a régi fahidak mellett, fényes igazolásul annak, hogy a török kormányt mindig rászedik, valahányszor idegen kezre bizza ügyét. Az Arany-szártonól északra elterülő Galata az európai kereskedők főfészke.

A kikötő szomszédságában vannak a nagyobb angol, francia, olasz, osztrák, magyar, német és más kereskedők boltjai és raktárjai. Itt oly nagy tolongás és nyelvezavar uralkodik, hogy az ember első időben majdnem elveszti eszméletét e végtelen khaoszban.

A kikötőtől pár száz lépésnyire már halmosan emelkedik a város, s magas kapaszkodón az ugynevezett *Jükszek Kaldırım* (magaskövezet) juthatunk csak fel *Perába*, mely a halom legmagasabb pontján fekszik. Pár év óta gőzsikló vezet fel Galatából *Perába* (törökül Bej Ogulu). A kikötő mentén pedig lövonatu vasut közlekedik Dolma-Bagheseig és Ortaköjig. Galatában egy a gennaiak által épített magas torony van, melyről gyönyörű kilátás nyílik az egész városra és a tengerre. E toronyt a régi tűzoltók birják őrtanyául és borraalóért szívesen felbocsátanak bárkit annak erkélyére.

A Galatából jövő fűt a tanczoló (Mevlevi) dervisek klostroma előtt vezet a perai fűtra,

mely nagyon keskeny és elég piszkos is, de azért *Perának* legnépesebb és legelső utcája. Itt van az orosz, a francia, a svéd követéség palotája, hét katolikus templom, a színház, az előkelőbb boltok és a főbb vendéglők (a Missiri, Hotel de Byzance, Luxembourg, Pest városa vendéglője stb.), kávéházak, a Concordia mulató kert és a café chantant-ok. Itt dühöngött évek előtt az az iszonyu tűzvész, mely *Perának* egy jó nagy részét elhamvasztotta. Ebben az utcában van a Galata-szerai lyceum gyönyörű kapujával és egy szép kertben épített palotájával. A főuton tovább haladva találjuk Kommandinger hazánkfiának zenekereskedését, s a már tágasabb *Taximra* érünk. Ez élénk sétahely, több kávéházzal és nyári szinkörrel, hol török, görög, örmény és más nyelvű színi előadásokat adnak. A török színesztársaság igazgatója Güllü Agop (Rózsás Jakab) nevű örmény, tagjai is jobbára örmények, újabban azonban egy-két török is beáll a Thalia papjai közé. Itt van a nagy tűzrakatánya s az egy-két év előtt alapított népkert, azon a helyen, melyet *Bellavistának* neveznek, honnan csakugyan gyönyörű kilátás terül el szemünk előtt. Itt volt hajdan a magyar temető, itt nyugodtak II. Rákóczy Ferencz orvosának hamvai is, míg évek előtt a Ferik-kút mellett fekvő temetőbe vitték. Tovább északra a Nagy-mező (Campo Grande, törökül: Bójk mezar) nevű városrész terül el, úgy nevezve nagy temetőjéről. Itt jobbra csak örmények laknak; igen egészséges hely, mert magasban fekszik. Itt van a török katonai iskola (Mektebi harbie).

Innen jobbra lábunk alatt látjuk a nagy gázgyárt *Dolma-Baghese* közvetlen közelében. A Dolma-Baghese feletti magaslaton (a *Bellavista* mellett) terül el az Abdul Medsid által építtetett (s azért *Medsidie* kislászi nevű) katonai nagy lakatánya. A gázgyár szomszédságában vannak a nagy területet elfoglaló lóistállók, melyekben százakra mennek a legszebb lovak, melyek egy nagy rangot viselő katonai egyén (mir-i akhor) főfelügyelete alatt állanak. Dolma-Bagheseben levén, meg kell említenünk a szultán gyönyörű palotáját, melyet a krími háború idejében Abdul Medsid építtetett, s mely azóta a szultánok lakja. Egészen kőből épült és még teljesen új. Építészeti stílusa rokokoszerű, de a korinthis és mór stíl uralkodik rajta legkivált. Távrolról különösen szépek tűnik fel, habár közelről kissé túlhalmozottnak látszik. A költség állítólag 200 millió piasterre emelkedett (22 millió forint). Több kaput át juthatni az aranyozott pálcákkal elricszozott udvarra, ezen át a kupolás csarnokba, melynek rubinüveg tündéres fényt áraszt a csarnok márványfalaira. A nagy kihallgató teremben van egy 10,000 lángról álló, mely a párisi villágkiallítás közbámulás tárgyát képezte. A dohányzóterem egy óriás lámpáshoz hasonlít; közepén a porcellánpadlónak van egy szökőkút, melynek vize legpompásabb növények lombjára hull alá. A szultán fürdőjének falai egyiptomi alabástromból vannak, s a gyöngén füstölt taktékhoz hasonlítanak. A szultán palotájának szomszédságában vannak a három termei, melyek között pompás kertek diszlenek. Képünk a palotát az ázsiai parttól és madártávlatban tünteti fel. (Bal sarok legfelül). Valamivel tovább a *Csiragan-Szeraj* terül el, egy legújabban építtetett gyönyörű palota a Boszporusz partján. E palotát egy viadukt köti össze a *Jildiz-kösk* (Csillag kioszk) nevű nyaralóval, mely a most uralkodó szultánnak legkedvencebb nyári laka. A detronizált V. Murad szultánt a *Csiragan-szerajban* őrizik.

A tengerpartján levén, ülünk csónakra s evezünk át az Arany-szár tulsó oldalára, Sztambulba. A Szeraj csucs (Szeraj Barnu) nevű előfoknál kiszállva s a tengerpartján elterülő falak mellett elhaladva, előtűnik fekszik a nagy területet magába foglaló régi szeraj (Eszki-Szeraj), melyben hajdan a szultánok laktak, ma azonban csak a kimult szultánok udvarához tartozó nők laknak, s régiségtárukat használtatják. Itt őrizik a mohammedán világ ereklényeit, a proféta zászlóját stb. Itt van a pénzverde, a Gülhane nevű katonai kórház; e hely az 1839-ben kiadott gül-hane hattí serífről is híres. A szeraj udvarán van néhány nagy palatán, melyek már a keresztesek idejében is nagy fák voltak. Itt van Iréne temploma, mely ma régiség muzeum és fegyverraktár.

A szeraj udvarát elhagyva az *Aja Szófia* előtt állunk. Az *Aja Szófia* megett terül el a

magas porta (Bab Aali), hol Törökország ügyeit intézik a miniszterek. Az *Aja Szófia* terén találjuk azt a gyönyörű arab ízlésben épített kútat, melyet a bécsi kiállításban is bemutattak és ott is nagy feltűnést keltett. Fehér márványfalai aranyozott feliratokkal vannak díszítve, melyek a Koránból vett mondatokat tartalmazzák. A khinai fedetű kut egyes sarkain látható fülkék ablakaiban láncokra rögzített csészék vannak, melyeket egy pap töltöget meg egymásután vízzel, hogy az arra menők szomjukat oltthassák. Képünk a bal oldal keretében tünteti fel e szép műremeket.

Az *Aja Szófiától* délkeletre látjuk az *Ahmedieh* nevű hat minarés dsámít, mely előtt a régi Hippodrom, ma *Atmeidan* (Löversenyter) terül el egy obeliszkkel és két más emlékoszloppal. E teren van a janicsárok muzeuma, melyben a janicsárok alakjai életnagyságban láthatók. Itt van az ezeregy oszlop a föld alatti nagy üregében. E térrel átellenben van II. Mahnud khánának, a janicsárok kiirtójának, gyönyörű sírkapójának. Ennek szomszédságában áll a *Csemberti* nevű oszlop, mely vasabronccsal van körülfogva. Ezt az oszlopot *égett oszloppal* is nevezik, minthogy az abban a városrészben gyakran dühöngött tűzvészek által már nagyon sokat szenvedett. Porfir oszlop, de az idő vasfoga alatt sokat szenvedvén, vaskarikákkal foglalták össze egyes részeit. Állítólag Konstantinápoly egy szobrot tartotta. A felirásból megtudjuk, hogy Kommen Manó császár javíttatta ki. Képünk egy más oszlopot is tüntet fel, szemben az égett oszloppal, az *Marcian oszlopa*, melyet a törökök *Kyz tasi* (Leány-oszlop) néven neveznek. Ezt az oszlopot 455-ben emeltette Marcian, veres-szürke egyiptomi gránitból, mely két darabból áll. Eredetileg Venus szobra állott rajta, de II. Justinian az istennőt a tengerbe dobatta. Alapja öt egyenlőten nagyságú marmarai márványból áll. Az oszlop még elég ép és különféle feliratokkal és jelvényekkel van díszítve.

Innen délnyugatra a *Szultán Bajezid* nevű dsámít látjuk, udvarán illatszerárussal. Vele szemben van a hadügyminiszterium tágas udvarával és egy szabadon álló magas tornyával, honnan elragadó látvány terül el a messzefekvő vidékre. A hadügyminiszteriumnak mór ízlésű kapuival szemben találjuk az *Uzun Csarszi* (Hosszu bazár) kaput. Ez egy nagy vidéken elterülő fedett árucsernok, melyen utcák vezetnek át, s mely a kupolák ablakain át nyeri világát. Az idegenek e bazárban szoktak legtöbb időt töltetni, minthogy ez a keleti árúknak valószínű óriási tárháza. A hadügyminiszterium előtt elhaladva a *Sahzade* nevű dsámít, majd a *Laleli* (tulipános) dsámít látjuk. Ettől valamivel északra pompázik a *II. Szulejman* szultán által építtetett pompás dsámi, melynek kupolája az *Aja Szófiánál* merészebb ívezetű, s habár ennél nem gazdagabb is, de ezt stilszerűség tekintetében megközelíti. Egyik képünk e pompás dsámít tünteti fel, a kép jobb oldalán levő harmadik keret pedig a Szulejman szultán mauzóleumát foglalja magába. Ez Konstantinápoly összes mauzóleumjai között a legimpozansabb; a szaraczen építészeti műemleke. Nyolcszögű épület nagy kupolával, mely négy fehér márvány és négy porfir oszlopon nyugszik, és pompás arabeszkkel van díszítve. I. és II. Szulejman hamvain kívül II. Ahmed szultán hamvait is magában rejti a mauzóleum.

A főuton tovább haladva, a *Szultán Mehmed* nevű dsámioh érünk, melynek nagyszerű medreszéje és szegény-konyhája van. Az ut innen egyenesen az *Edirne kapuszu* (adrinápolyi kapu) nevű kijáráthoz vezet, mely Konstantinápolynak egyik legnépesebb kapuja. Ezen az uton találunk a nagy vízvezetékkel, mely folyódárral befutott viadukt alakjában vonul át a városrészen és festői képet nyújt. A Konstantinápolyt környező falaknak a szárazföld felőli részén levő kapuk között a legdelibb ponton van a *Hétorony kapuja* (Jedi kule kapuszu), így nevezetve a hét toronyról (Jedi kule), melyeket hajdan államfogházul, ma már löporraktárul használnak; ezt követi az *Egri kapu* (Görbe kapu), a *Top kapu* (Ágyu kapu), mely utóbbi az ezel szemben felállított, Orbán magyar ágyúöntő által öntött nagy ágyútól vette elnevezését. A falakon kívül van a tanczoló dervisek nagy kolostora, a *Mevlevi khane*; ettől északra a nagy török temető terül el.

Az Arany-szár mellett terül el *Ejub* város-

rész, melynek dsámija arról nevezetes, hogy a trónra lépő szultánok itt szokták öseik kardjával övezni, mely szertartás megfelel a mi koronázásunknak. Az Arany-szár tulsó oldalán Ejub-bal szemben fekszik *Sztüldie* (tékepünkön Súd-ludje), mely „tejes hely“ értelemmel felel meg, minthogy innen hordják a tejet egész Sztambulba. Az Arany-szárton lefelé evezve, a sztambuli parton érintjük *Fanar* városrészt, mely a görög patriarkhának székhelye, s melynek uralma annyi küzdelemre szolgáltatott okot a keleti egyház görög és más nemzetiségű népei között. Itt megtevé utunkat, s a téképünkön horgonyval jelölt admirális előtt evezve, s a két összekötő hidon átsurravva, a Szeraj csucsát érintve *Szkutari* felé tartunk, mely habár az ázsiai parton fekszik, mégis Konstantinápoly kerületébe tartozik.

Utunkban a *Leándor* (*Kyz kuleszi*) nevű toronnyal találkozunk, mely a tengerből kiemelkedő sziklára van építve és sok regere szolgáltat anyagot. Ez a kikötő közepében, közel a Boszporusz és Márványtenger torkolatában fekszik. Leándor tornyának nevezik, de ez az elnevezés téves, mert Leándor nem ez a helyet, hanem a Dardanellák szorosát, Szesztusz és Abydos között uszta át. A törökök Kyz-kuleszi (Leánytorony) nevezik, egy herceglányról, kit szülei a reá mondott halál elkerülése céljából ide rejtettek; de a mondott időre kigyómarásnak esett áldozatul s a jóvendőles beteljesült. Ezáltal szentesítik a sors kérelhetetlen teljesülését. A képnk közepén levő keret foglalja magában a Leánytoronyt.

Szkutari (törökül: Üszküdar) maga is jelentékeny hely, a törökség kedves lakhelye. Híres nagyerjedelmi török temetőjéről, melynek ciprusfaiszerű valóságos erdőt képeznek. A törökök leginkább ide szeretnek temetkezni, azt híven, hogy hamvaik itt háborítatlanabban nyugosznak, mint az európai részen. Innen északra, ugy az ázsiai, mint az európai parton sűrűn érik egymást a helységek, melyekben az előkelő világnak nyaralói vannak, részint a Boszporusz partján, részint a magaslatokon építve. A víz melletti nyaralókat a török *jali*, a magaslatokon építettek *kösknek* nevezik.

Az ázsiai parton egyike a legszebb vidékeknek *Begler-Bej*, hol a szultánnak nagyszerű nyári palotája van. Ez a Boszporusz partján fekszik s egyike a legszebb és legpazarabbul épített palotáknak, párja a dolma-bagheseinak. Abdul-Aziz szultánnak ez volt legkedveltebb tartózkodási helye, s azért folyton díszítetté. Ide volt szállásolva 1869-ben Ferencz József ő felsége, midőn a szuezi csatona megnyitására utazott.

Szkutariól délre fekszik a *Hajdar pasa* nevű katona-lakatanya, hol a krími háború alkalmával az angol katonaság tanyázott. Itt van az angol temető is, melyben szabadságharcunk egyik vitéz hőseinek, Guyonnak hamvai is porladnak. Messzebb délre van *Kadiköj* (Bírfalva) egy általános kedvelt kiránduló hely. Ezzel megint a Márványtengerbe értünk s itt búcsut veszünk szíves olvasóinktól, kik minket e kis köruton elkísértek.

E. B.

Szent-Pétervár és Moszkva.

Az orosz birodalomnak két fővárosa van: egy régi és egy új, az ősi Moszkva és a modern Szent-Pétervár. E két főváros közt mind külsőleg, mind az orosz nemzeti felfogás szemében a legélesebb ellentét uralkodik. Moszkva egy félig európai, félig ázsiai, vagy helyesebben félig nyugati félig keleti nagyváros, melynek középpontja a Napoleon-féle tűzvészben egyedül épen maradt Kreml és a mellette fekvő Kitaj-gord (khinai város) — egy érdekes darab a szláv-byzanci középkorból. Magán és középületei, kúppokkal és tarka (leginkább zöld és veres) tonyokkal díszített templomai, magas fedetű palotái a byzanci birodalom fénykorára emlékeztetnek. A Kreml magas terraszáról valóban meglepő látvány kínálkozik a roppant kiterjedésű várostra, a többszörös fasorral beültetett széles körutakra (boulevard). A várost némileg Konstantinápolyhoz lehetne hasonlítani. Moszkva mellől ugyan hiányzik a tenger, hanem az összehasonlítást igazolják némileg a minaretszerű karcsú tornyok, bizanti ízlésű vaskos kupolák és a haranglábak megszámlálhatlan sokasága. E kúpok és minaretek sajátos alkata Moszkvának leg-

jellemzőbb sajátosága. A kúpok töbnyire hagyma alakúak, szélesebb végkökkel aláfelé fordítva s csucsaiukon aranyozott keresztekkel. A keresztek ama felhoidak közepéből emelkednek ki, melyeket a tatárok uralmok idejében a keresztek tetejére tűztek, de a melyeket az oroszok a tatárok kiűzése után egyszerűen visszacsereleltek.

Már *Szent-Péterváron*, a birodalomnak korra nézve második, de fényre és gazdaságra nézve első és tulajdonképeni fővárosában mindenütt Európa és a nyugat lép előtérbe, s csak itt-ott kandikál elő, mintegy idegenszertien érezve magát — egy kis darab Ázsia. Mindenfelé a nyugati polgárisultság keze nyoma látszik: utcázok, köztereken, köz és magán épületeken, sőt a lakosok viseletében és modorában is. Például ha egy európai utazó végigsétál a Nyevszki-prospekten, Szent-Pétervár leghosszabb, legszebb és legélénkebb főutczáján, egészen elfelejt, hogy muszka földön jár, s azt hiszi, hogy egy teljesen kozmopolita nagyvárosba jutott.

De még élesebb az az ellentét, mely a két fővárosra nézve az orosz nép érzése és felfogásában nyilatkozik. Pétervárat Nagy Péter csár politikai célokért alapította és tette fővárossá; szemé az Oroszországnak, melyről első sorban Svédországot és a Baltitengert, azután az egész Európát figyelemmel kíséri. Ez az állami és kormányzati központ, itt vannak a nyugot-európai intézményeknek — melyeknek nagy részére az orosz nemzet még most is rossz szemmel tekint — gyökérszállai lerakva, itt van az annyira gyűlölt nemzeti befolyás központja. Részint ezek miatt, részint ősi kegyelethől az orosz nemzet többsége nem Pétervárt tartja az igazi orosz fővárosnak, hanem a vele különben is egyenlő népességű Moszkvát. Az igazi orosz meg van győződve, hogy Pétervár lassan-lassan sülyed és végképen el fog sülyedni, nem csak azért, mert mocsáros talajon van építve, hanem azért is, mert egy orosz főváros százezernyi németet együtt (mint Szentpétervárt) a mennyi van) nem bírhat meg. Egészen másként érez Moszkváról. Az orosz költők legnagyobb szeretettel szólnak róla. „Moszkva, Oroszország kedvező leánya, hol találhatni hozzád hasonlót?“ kérdé Dmitrijev. „Lehetne nem szeretni az édes honi Moszkvát!“ mondja Barjatszinszi. A nép úgy tekint a Kremlre, annak régi templomaira, szent képeire, mint Oroszország megszentelt és kipróbált védőire, a melyek elűzték a tatárt, és megsemmisítették az újabb időben Napoleon hadait. A mit a magyar nemzeti kegyelet — a Corvin agg várának hí kezét nyújtó — ifjú Pest iránt érez, az mind semmi azon nemzeti vallásos tisztelethez képest, a mivel az orosz Moszkva előtt meghajol és azt szívében fő és szent városának ismeri.

Volt alkalmunk Oroszország két fővárosáról pár év előtt részletesebben szólni, s ugyanakkor az orosz népeletet is közelebbről megismertettük olvasóinkkal. Most tehát nem foglalkozunk Moszkva és Szent-Pétervár nevezetesebb köz és magánépületeinek s más nevezetességeinek hosszabb ismertetésével, csupán a melékelt rajzra utaljuk olvasóinkat, melyen a két főváros nevezetesebb pontjai vannak egy csoportban bemutatva. Első tekintetre észrevehető, hogy a kép alsó része Moszkvának, felső része pedig Szentpétervárnak tünteti fel főbb nevezetességeit. Ezek közt legfelül a kazáni székesegyház és az Iszák-templom áll. A kazáni Istenanyáról elnevezett székesegyház a Nyevszki-Prospekten Pétervár 200 temploma közül a legnagyobb. A római Szent Péter templom mintájára épült *Iszák-templom*, mely 1768—1858-ig épült, a legszebb és legfényesebb temploma Oroszországnak. Ebben vannak a híres porphyrt és malachit oszlopok. Nagy Péter csár emlékére készült, és azon szentnek nevet viselt, melynek napján Péter csár született. A felső képcsoport közepén *Sándor csár oszlopa* emelkedik, mely 150 láb magas, elég esinos és izéles, első Sándor csár emlékére. A két alsó kép a *Tróiczkaja Lavrái* (Szentháromság-székesegyház), és a *tőszéde-épületet* a Petro-pavlovski erőd egy részével tünteti fel. A moszkvai képek közül alul mindjárt a Kreml hatalmas épületeleme tűnik föl, mely fölött szintén a Kreml egy része látható, mellettük két felől a Kreml kapuja és a Boldogasszony temploma, s végre ezek fölött az Iván-veliky torony és a Szent-Miklós-kapu látható.

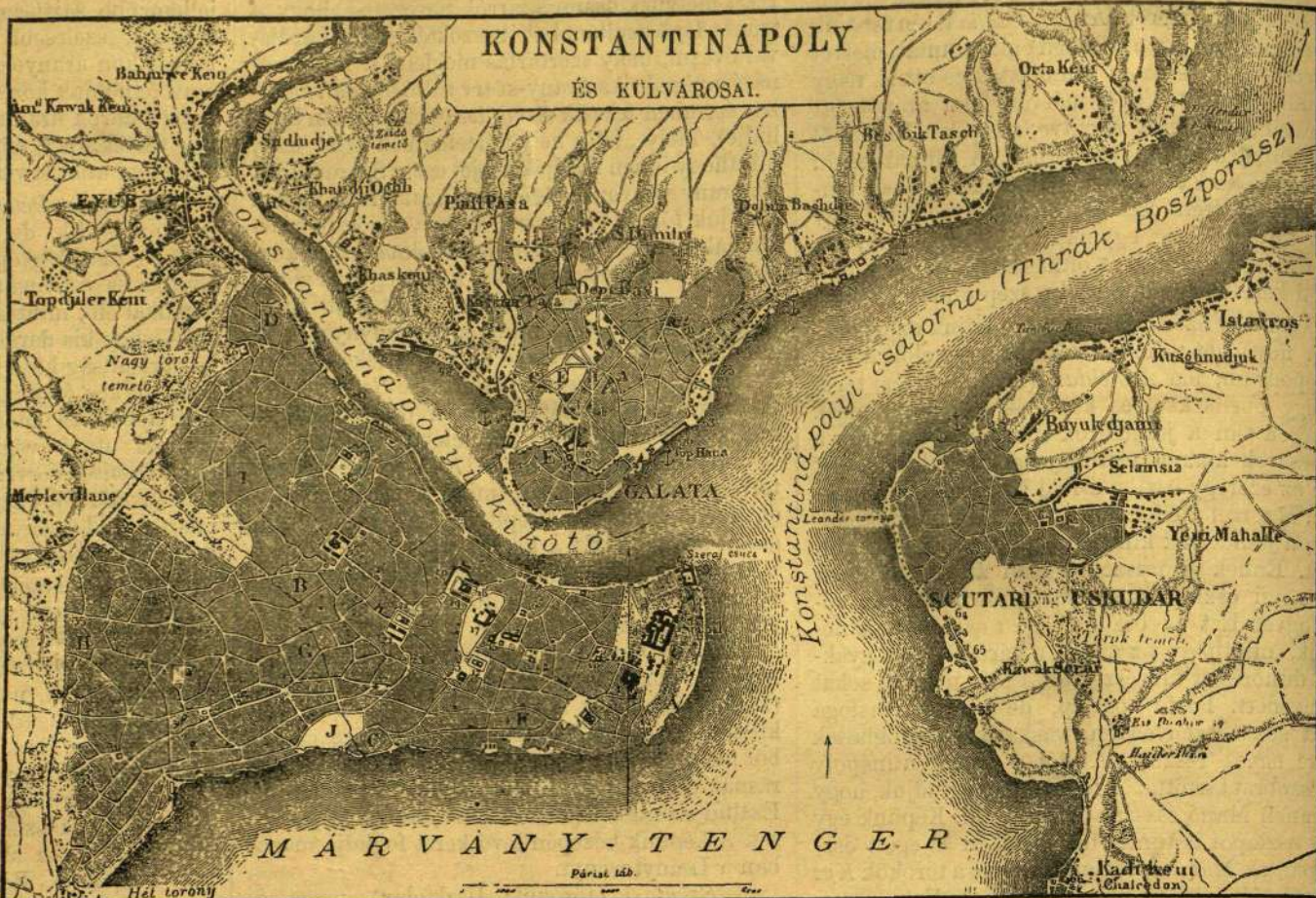
I. Konstantinápoly.

Városrészek.

- A. Eszki-Szeráj (a szultánok régi palotája).
- B. Janicsárok régi tanyája.
- C. Varsány városrésze.
- D. Blakhernek.
- E. Galata.
- F. Kondoszkaj.
- G. Ak-Szeráj.
- H. Aghade-Szeráj.
- I. Szarnasik.
- J. Vlanga Bosztani.

Épületek és emlékek.

1. Aja Szófia dsámi.
2. Szent Iréne temploma.
3. Az Atmejdán (lóversenytér) és az Ahmedih nevű dsámi.
4. A régi Szeráj első udvara.
5. A régi Szeráj második udvara.
6. Császári kincsház.
7. A szultán nyári háreme.
8. A szultán téli háreme.
9. A szultán márvány köskéje.
10. Vezir-Szeráj.
11. Nuri Oszmanijeh dsámi.
12. Szultán Bajazid nevű dsámi.
13. Iskola-épület.
14. Jem-khán.
15. Valide szultán nevű khán.
16. Más khánok (rakodók).
17. Eszki-Szeráj.
18. Szulejmanijeh nevű dsámi.
19. Kávéházak.
20. Kórház.
21. Sahzade (trónörökös) nevű dsámi.
22. Régi janicsár-laktanya.
23. Laleli (tulipán) dsámi.
24. Valide Szultán nevű dsámi.
25. Órház.
26. Új imaret (szegény-konyha).
27. Budrun dsámsízi.
28. Ahmed-Hisszar nevű dsámi.
29. Dand pasa nevű dsámi.
30. Hekim Ogulu (orvos fia) nevű dsámi.
31. Musztafa dsámija.
32. Iszmajl pasa dsámija.
33. Mecsetek és imaházak.
34. Az Arcadins oszlop.
35. Szultán Mehmed nevű dsámi és kórház.
36. Szeráj-mejdán dsámsízi.
37. Szelmijeh nevű dsámi.
38. Régi ciszternák.
39. Fanaur (világító torony).

40. Tektur-Szeráj, hajdan Konstantin császár palotája, mellette örmény temető.
41. Katonai laktanya.
42. Tüzer-raktár.
43. Mérnöki iskola.
44. Admirális.
45. Raktárak.
46. Iskola-épület.
47. A kapudan pasa (tengernagy) szerája.
48. Raktárak.
49. Galata torony.
50. Tüzer-ségi gyárak. (Top-khane).
51. Tüzer laktanyák.
52. Udvári istálló.
53. A Dolma baghesai császári palota.
54. Musztafa Efendi dsámija.
55. Szinam pasa dsámija.
56. Gabona-raktárak.
57. Szemsi pasa dsámija.
58. Ibrak dsámsízi.
59. Valide szultán khánja.
60. Valide szultán dsámija.
61. Tüzer klastrom.
62. Szelim szultán dsámija.
63. Kórház és laktanya.
64. Sz. Eufémia, régi görög templom.

III. Pera.

- a. A franczia követtség palotája.
- b. Az osztrák-magyar követtség palotája.
- c. A hollandiai követtség palotája.
- d. Az angol " " "
- e. A svéd " " "
- f. Az orosz " " "
- g. A német " " "

IV. Szakutári.

58. Gabona-raktárak.
59. Szemsi pasa dsámija.
60. Ibrak dsámsízi.
61. Valide szultán khánja.
62. Valide szultán dsámija.
63. Tüzer klastrom.
64. Szelim szultán dsámija.
65. Kórház és laktanya.
66. Sz. Eufémia, régi görög templom.

Horász néhány költeménye, magyarul.

Fordította Kolosy Lajos.

Valóban magyarul, mert magyarosabb fordítását még nem kaptuk Horáznak, e néhány darabát. Mindössze tizennégy óda, a „Beatus ille” kezdetű híres epos, hat episzola, s végül a Pizókhoz írt levél (az úgynevezett Ars poetika) van a 84 lapra terjedő füzetben; nagyobbbrészt nem az eredeti versformákban, hanem magyaros versekbe öntve át. Így Horász klasszikai hangjának dallamos zenéje, árnyalatainak finomsága is nagy részben elvész, mert a fordító bár magyarosan ír, de csak középszerűen versel, a verselés mai igényeihez képest; bár helyenként ismét meglepően jól is. Kolosy egyébiránt a klasszikai mértéket is jól bírja, s a mit az eredeti versformákban fordított is, megüti a mértéket Horász-fordításaink között. Ime egy kis mutatóvány mind a kétféle. A magyarosra legyen példa az Arspoeitikából az a részlet, mely az új szók képzéséről szól:

És ha muszáj olykor egy-két új szót ragaszt:
Nincs okod én tölem megirigyleni azt;
Az öreg Enninsz s Kátó is azt tették;
A hazai nyelvet,
Mindig mikor kellett,
Új szokat teremtet, folyton bővítették.

Az új veretű pénz forgalomba léphet,
Ha súlya megüti a kellő mértéket:
Ekként az új szó is; — újul a nyelvzet, —
S mikép látjuk a fán,
Évek fordulán,
Hogy újabb váltja fel a régi levelet:

Ugy hull a régi szó, a törzs ágairul,
És helyén az új szó ifjú díszben virul.
Addái vagyunk mind mind a halálnak,
Folyást tör ellenünk;
Személyünk, mindenünk,
Előbb-utóbb, végre sajátivá válnak.

Bár kikötöt vajtál a száraz föld ölén, —
Mely kifog északnak diűhös fergetegén;
Vagy a tónak meddő árját levezeted,
S a folyamárakat
Új mederben halad:
Mind mind mulandó e fejlődmi művetet.

A szók jelentése, becse, és keileme,
Lenne-e állandó? Ifjú némelyike,
Mely már elavult volt; viszont száműz sokat,
A köz nyelvforgalom;
S kényurkint szabadon,
Hoz, s töröl koronkint szólasszabályokat.

A klasszikai alakra pedig egy rész a „Mezei élet dicséreté”-ből:

Boldog, ki minden hivatalozóbát kerül,
S — mint régi jó elődeink
Barázdol ősi telket ön tulokjain,
Kamat nyugétól mentesen.
Kit nem riaszt csatába a vad harsona,
Bósz tengerár nem borzogat:
A pert kerüli, s a hatalmasak kevély
Küszöbein nem ácsorog.
Hanem vagy a nyúlán sudárral párosít
Kiszőlkenő borágot,
S lenyelve a vadonéz ledér hajtásait,
Nemes ágakkal oltja be;
Vagy megtekinti, szókdecselve mint legel
Kis nyája völgyek pásztán; —
Most a köpkükből mézet gyűjt edényibe,
Majd nyírja a szelid juhót;
S midőn gyümölcsesele ékes homlokával a
Termékeny ősz előköszönt:
Saját oltványról minő kéjjel szakaszt
Körtét, s bibor gerezedeket;
Ajándokul neked Szilván, s Priáp apó,
Gyümölcsészet védőreje.

Elég mutatóványul s annak igazolására, hogy Horáczot az ily fordítás érthetőbbé s élvezhetőbbé teszi a nagy közönségnek is, mint a talán művészibb, de az eredetinek minden csínját-bínját visszaadni törekvő, s azért sokszor mesterkeltté váló, egészen klasszikus fordítások. — A füzet Jászberényben nyomtatott; a kiállítás kissé pongyola. Ára 50 kr.

Egyveleg.

Léghajók az északi sarknál. Henry Coxwell léghajók segítségével hiszi megközelíthetőnek az északi sarkot, s egész tervet készített egy ily expedícióra. Természetesen gőzhajóval mennének addig, a míg csak lehetséges, s csak azután vennék igénybe a léghajót. Coxwell terve szerint három léghajót faterettel kapcsolnának össze, melyek hat emberen kívül 60 mássányi szánkokat, élelmiszereket, sátra-

kat, komprimált gázt és kutyákat vinnének magukkal. A fateret kötézzel látnák el, hogy a ballonok közt összeköttetés legyen, azonkívül teherszánkokat is alkalmaznának a kereten, hogy a léghajók egyensúlyban maradjanak. A kirándulás természetesen egy hajóból indulna ki, melylyel az előbbieket távirati összeköttetésben állnának. Cheyne brit tengerész ajánlja, hogy a léghajókat már május havában bocsássák föl. Az éjszaki sarktól nem messze uralkodó sajátságos szélviszonyok folytán remélik, hogy a léghajók a sarkot legalább is husz angol mérföldre megközelíthetnék. A léghajók azután biztosan horgonyt vethetnének és a kellő észleleteket megtehetnék. Kedvező széllel ismét a hajóhoz térnének vissza. A kutyákat és szánkokat a megkivánt szárazföldi kirándulásoknál alkalmaznák.

Forró vízi tó. Egy keskeny, minden oldalról hegyektől körüszett völgyben 80 mérföldnyire a Virginia Citytől (Nevadában) olyan tó van, melynek vize mindig forr. A tó széléhez egy halmon át juthatni, mely valaha vulkán lehetett. Az ütszerű tó színe zöld, mélysége jelentékeny. A víz minden évszakban rendkívül forró. Erről különféle kísérletek által győződtek meg. Rendszeren egy madzagra kötött kigót dobnak bele, melyet fél perc múlva teljesen megfőtt állapotban huznak ki. Nem rég néhány indus látogatta meg „az ördög puncos tálat”, mint a tavat a nép nevezi. Minthogy az egyik nagyon közel jutott a tó széléhez, a sziklatalaj egy része leszakadt lábai alatt s a szerencsétlen a forró üstbe zuhant. Másnap a test darabokban egy forrásnál jutott felszínre, mely a tótól 500 yardnyira fekszik. Tökéletesen meg volt főve.

A világ legkisebb könyvecskéje. A párisi kiállítás typographiai csodáihoz egy „Divina Commedia” tartozik, mely oly kicsiny, hogy óralánczon kényelmesen hordható. A mikroszkopiai könyvecské, melyben csak nagytíz ívegen át olvashatni, Paduában nyomtatták. A kötés vörös bársonyból készült ezüsttel kiverve. E paduai „Divina Commedia” a legkisebb könyv, melyet valaha nyomtattak.

A párisi kiállítás magyar tárgyaiból.

B. Bánffy Ádám fa-faragványai.

A mai számunk egyik rajzában bemutatott stíluszerűen készült szekrény, két székek együtt néhány hét előtt az iparművészeti múzeum egy termében volt látható. Csak ideiglenes kiállítási tárgyakat képeztek itt, miután az iparművész a párisi világtárlat számára készítette azokat, s most már ott is vannak, diszél az iparművészeti csarnok magyar osztályának.

B. Bánffy Ádám, mint műkedvelő gyakorolja a fa-faragást, melyre már gyermekkorától fogva sok kedve és hajlama volt. A képzőművészet alapját a rajzolás már igen korán megkedvelte s nagy tehetséget is árult el. Később viaszból mintázott különféle alakzatokat s ezeket fából kifaragta, vagy pedig csupán rajz-minta után készített faragványokat, — leginkább ékítményeket és apróbb alakokat. Tehetségét sikeresebben fejleszthetné, midőn 1873-ban Karlsbadban tartózkodva megismerkedett a Simon és Baumann-féle brienzi céggel néhány műiparosával, kiknél mintegy két hónapig rendes órát vett, s a fa-faragás meg előtte ismeretlen titkait, úgy a mintázás, mint a technikai kivitel fortélyait elsajátította.

Azóta a fiatal művész sokat haladt, s az érdekes faragványok egész sorát készítte el, melyekről a szigorubb műbírálatnak is elismerőleg lehet nyilatkoznia.

Az itt bemutatott szekrény jókora butorárból. Két részből áll s szerkezete ellen kifogásolhatjuk, hogy felső része az alsóhoz képest nagyon is tömör, nehézkes. Az egyes faragványok azonban különösen figyelemre méltók. A virág, gyümölcs, levelek, füzérek változatos és helyesen stílizált alakzatai érdekes domborművi ékítmények gyanánt borítják a szekrény kiválóbb részeit s e különmemű ékítmények művészi egységben folynak össze. A butor szerkezete a díszítéssel megfelelő viszonyban jelen itt meg. Különösen nagy gondra mutat a szekrény főekítménye, a középtűt látható dombormű, mely „Salamon király ítéletét”-t ábrázolja. A király trónján ül, előtte a két anya, a háttérben a gyermeket felelni akaró pibék s a király kísérete. A művész ama mozzanatot ábrázolta, midőn a böcs király már-már végrehajtatja az ítéletet, s az igazi anya kétségbeesve fölkiált, hogy inkább lemond gyermekéről, csak élve maradjon az. E kompozíció a kivitel minden nehézsége dacára jól sikerült. A szigoruan kimért térben az egyes alakok elrendezése figyelemre méltó, s technikailag is bevégzett részletekkel találkozunk.

A szekrényen kívül, mint már említettük, két széket is küldött Párisba B. Bánffy. Ezek valamint a szekrény is a XVI. század végén felkapott stílusban készültek. Ornamentumai sok csint és könnyedséget mutatnak, melyek e nehéz tölgfa butoroknak tetszetős jellegét kölcsönözik. A fa-faragású butorok legfényesebb korszaka a XV. század. De előtte és utána is folyvást mélték a művészet ez ágát. A góth és renaissance, de különösen a barok és rokokó idősakban divott különféle díszítményekre a fa, mint anyag, művészeti tisztasággal és könnyen volt kezelhető. Most, hogy a műasztalosság is a technikák újjáélesztése következtében s az izlés nemesbítese által mind magasabb feladatokat tűz maga elé: a fa-faragás is lassankint visszanyeri művészeti jelentőségét és értékét. Ohajtandó, hogy nálunk, a hol ime egy műkedvelő főur szép példával jár elől, minél teljesebb sikert érjenek mind ama törekvések, melyeket iparműzeumunk, hol a fa-faragványok igen szép példányai látható és minta gyanánt szolgálnak, ezéjjál tűzött ki, s hogy így amaz elismerés, melyet B. Bánffy Ádám fa-faragványai Párisban a nemzetközi nagy versenyen nyertek, egy közelebbi alkalommal iparművészeinknek is osztályrészeül jusszon. m—f.

A gyepen.

— Pesti tavaszi lóversenyek. —

Barátom, ön ahhoz nem ért. Önök lataj-nerek csak kétféle lovat ismernek: életökben az apostolokét, holtuk után a szent Mihályét. Egyik-másik önközül ismeri még a Pegazust, mely azonban mai napig már sánta. Mi a megsántult lónak golyót bocsátunk a fületövébe még azon nyomban, hogy dicsőséges halállal a csatamezőn essék el, mint egy igazi hős. De nem sántikáltatjuk, mint önköz a Pegazust. Ez a különbség közöttünk. És aztán mit akar ön? Hiszen a mit mi teszünk, az valóságos nevelés, lovakkal. A mi lovaink ép oly gondos ápolásban és nevelésben részesülnek, mint a gyermek. Sőt még gondosabban, mert a mi gondoskodásunk az új szülött fölött már jóval fogantatása előtt kezdődik. Mi gondoskodunk már arról is, hogy ki legyen az apja, ki legyen az anyja. Mi adunk neki szülőt, s gondunk van rá, hogy mindegyik derek, jóvalól szülött kapjon. Ez az embereknel a mai fonák társadalmi viszonyok mellett lehetetlen volna. — Aztán a mint az új világpolgár megszületik, gondosan páczoljuk, fűrésztjük,

MŰFARAGÁSÚ SZEKRÉNY ÉS SZÉKEK B. BÁNFFY ÁDÁMTÓL.

nyússággal. Ruganyosan, gráciával, tüzzel repült ventre a terre, mint egy valóságos sárkány. Az is volt csakugyan, Sárkány, a jockey klubb buzgó teliver titkára, a kinél hivatásához soha nem találhattak volna alkalmasabb nevet. — Mert hogy is ne lenne ur a magyar ló egy a Long-champe-on mint az epsomi pályán, mikor sárkánytejjel állóják.

Pompás jó idő volt. Sport-szempontból ritka dolog. Mert a sport-szempontból vett pompás jó időhöz igen sok az, a mi nem szükséges. Ne legyen meleg, mert az lankaszt, ne legyen hideg, mert az dermeszt, ne legyen verőfény, mert az szemközti nyargalva kápráztat, ne legyen por, mert az fullaszt. Legyen olyan angolos idő, könnyű boruval, s jó, ha az ember úgy intézkedik, hogy tiz-tizenöt órával a futtatás előtt csendes eső lett legyen. Attól a gyepek ruganyos lesz, mint a gumiszőnyeg, s a lovat, ha rálép, visszapatantja, s még több lendületet kölcsönöz neki.

Az arrangeurök gondoskodtak róla, hogy épen olyan idő legyen. S miután e napon az országgyűlésen is csak holmi bagatellügyeket tárgyaltak (a 60 millió kölcsön volt napirenden): természetes, hogy minden valóságos szolgálatban levő fogat már délelőtt hadilábra állítva s mozgósítva lőn, félhárom felé pedig már megindult az okkupáció-nális expedíció Bosznia — azaz a lóversenytér felé.

Az efféle expedíció sok tapasztalattal és kellemes szórakozással jár, de azért a ki e kalandos akcióba-lépésre vállalkozik, jó, ha előbb oda haza elkészíti politikai végrendeletét, mert a vállalat, mint minden hődítás, veszedelemmel is jár.

Saját fogatod természetesen nem levén, beülsz egy nyitott egyfogatba. A soroksári utnak meg csak az elején vagy, s immár tapasztalnod kell, hogy teljesen cernirozva vagy. Frontban, előnyomulási vonalad el van vágva egy mennydörgő sörös kocsi által, melyről úgy fityegnek, himbálnak a tele hordók, mint a cseresnye a fájáról. Két mecklenburgi nagyhatalom megfontolt, lassu menetben tartja a felutazást előfő mozgó barrikádot, melyet se rohammal bevenni, se terjedelme miatt megkerülni nem lehet, míg végre a konstáblér, a ki e helyen a genfi konvencziót képviseli, a hadviselés föltételeit szabályozó nemzetközi egyezményekre támaszkodva, ki nem vonja a harcászorból, úgy találván, hogy a lánczos golyók és pattanó puskagolyók kategóriájába tartozik.

Az alatt jobb és balszárnád folyvást fenyegetve volt melletted elsuhanó könnyű és nehéz portyázók — Streitzugok — által. Csukott fekete batár, husz marokos lovakkal, fél sárga-dinnye

alaku antik kocsi, dagadó sárgasárga párnákkal, melyekben gyönyörű példányok által van képviselve alkalmasint a sebesülteket ápoló train, bár a vörös kereszt jelvénye nem látszik sehol; aztán jön egy könnyű emeletes iskátula négy keréken. Csak egy ember ülhet benne, a kocsi, az ur az ott fityeg az iskátula saraglya nélküli hátán egy kis párnázott deszkán lovagolva s két kis szíjja kapaszkodva. Majd egy olyan fogat illan el melletted, melyben a két ló nem egymás mellé, de egymás elé van fogva. Azt mondják muszka divat. Aztán jön egy zugó brougham, kopogó milimári kocsi, finom zörgősi tilbourret, cariol, brieska, najdicán, négy lovas vadászkoosi, vékony kerekű sandlauer, s végre egy olyan hintó, a melynél nem hallani, hogy jön. Kaucukból van neki a fája, vasa.

Eközben oldalt minduntalan váltogatják egymást a tramway zöld oldalú, ernyős, hat kerekű kocsjai, állandó túlkölésel adván az illetékes köröknek tudtára, hogy tessék kitérni, mert ez a kocsi „gebundene marsch-route”-val utazik.

De ez még mind semmi. Nagyobb az a veszély, mely hátrvédelet fenyegeti. Egy ellenséges indulatú rud miduntalan veszélyes közelségből mired a hátadnak, s azon van, hogyan tör-

hessen rést hadállásodba, a barbárkori faltörő kősek módjára.

Nagy lelki szorongások között végre eljutsz az expedíció ezéljához, hol már az előbb érkezettek táborban találod. Magánfogatok, két fogatú bérkocsik, egylovas komfortablek, társas-kocsik külön-külön csoportokban vannak megtelepítve rang és osztálykülönbség szerint.

Magad persze a főhadiszállásra sietsz, mely egy óriási körnek képezi egy kis szelvényét. Olyan az, mintha valami hajdankori roppant amphitheátrumnak volna maradéka, melynek többi része elpusztulhatott, s fű nőtt tetejére. Csak épen ez az egy rész maradt meg. A többinek nyomtalan elpusztulása nem fog csodálkozni senki, a ki a még meglévő végig tekint. Olyan régi kor emléke az, a mikor még a kőkorszak sem volt föltárlva. Fából van az egész, szépen fehérre meszelve rajta az idők moha.

Az első sorban vannak a páholyok, melyeknek ajtaja a pályatérre nyílik. Mögötte néhány sor számozott székek s legfelül ismét egy karzat. Másutt ez volna a kakasútló, e helyt azonban itt vannak a legelőkelőbb páholyok, középtűt a vörösbáronyos királyi páholylyal.

Mi alatt te szorongatott sztratégiai helyzetéből idáig kivergődhettél, az alatt mások elfoglalták a kedvezőbb pozíciókat. Az amphitheátrum kivirított, s a merre tekintesz, el van levpe közönséggel. Itt gyűlnek össze Magyarország legsebb leányai és menyecskéi, itt tanulmányozhatod a legújabb párisi divatot s megtudhatod, hogy ma az urhölgyek virágcsokrában a sárga rózsza a bon-ton.

Különbözik nem tanácslom, jámbor idegen, hogy valami mélyen elmerülj e mosolygó, kacagó bájos látvány szemléletébe. A fejjel játszol, melynek ily alkalommal nagy szerepe van ugy az embernél, mint a lónál.

Inkább fordulj hátra és tekints végig a pályatérre. Szép kis mező az, üdén zöldelő bárszónnyal. Szálsós póznák jelzik a körülfutandó pályát, melynek tulsó köré már oly messze van, hogy közelítő üveggel kell nézni.

A pályatér közepe fejr körülállt van elrekesztve. A körülzárt térfelületén szemben áll a kis különálló fehér páholy, két üléses a pályabírák számára. Előtől áll a jelző pózna, a versenypálya legfontosabb requisituma, annyi sportsman áhítatának tárgya. Ez a célpont, melynek mutatója a versenyfutásban a válságos pillanatot jelzi, a mely ló fél, egész vagy több fejjel, nyakkal, vagy testhosszal előzi meg a többi: azé a diadal.

Mellette áll egy oszlop felvonható fekete, kerettel. E keretbe teszik ki a nyertes ló számát, átadván nevét a közönségnek.

Kissé beljebb fejjel számozott fekete tábla áll magasan. A kezében levő programmból megtudhatod, hány lovat „vezettek” valamely futásra. A tábla fejr számaiból megtudod, melyek futnak a nevezettek közül. A megretírtaknak a száma takarva marad s feketén szegyenkezik.

E mögött áll egy kis faépület, tetején a nyílt verandával, a jockey-klub választmányi tagjai részére.

Benn az épületben fontos procedura megy végbe. Ott a jockeykat fontolgatják, kik a verseny előtt már hetekkel aszalni kezdték tetemüket. Mert tudni kell, hogy a jockey minél kisebb, annál nagyobb, minél könnyebb, annál fontosabb, minél kevesebbet nyom a nyeregben, annál többet nyom a latban. Megesik azonban, hogy némelyik jockeynek sikerült magát oly könnyűvé szarítania, hogy az már embertelenség, s a ló szegyenlené a hátára venni. Az osztó igazság is ugy hozza magával, hogy valamint az adózó polgároknál, ugy a versenylovaknál is bizonyos arány legyen a közteherviselésben. A mutatózó aránytalanságot tehát e bódében egyenlített ki, és pedig nem ugy, hogy a nehezebb jockeyből elvágják annyit, a mennyivel nehezebb a társánál, (hiszen az adó se lesz soha kisebb, mindig csak nagyobb) — de a könnyebb jockeyhez tolnak annyit, a mennyivel könnyebb. Vasalót dugnak a zsebébe, vagy hogyan, — az már egyre megy.

A jockey a versenypályán a legnagyobb ur. Hercegek, grófok, volt, valóságos és leendő miniszterek, tábornokok, szép úri hölgyek mind a tisztelet bizonyos nemével, s a csodálat ama kifejezéseivel veszik körül, mint egy-egy híres primadonnát, hegedű-virtuozt vagy szónokot. Csak ugy tolja félre jobbra-hatra az ily anglus a

magyar gentlemaneket, s nagysága tudatában büszkén markolja meg ostarát.

Csak egyelő ismeri el a pályatérén a jockey, hogy az még ő nála is fontosabb személy: a ló.

No már erről csakugyan nem is lehet más-ként írni, mint kalaplevéve. — Szent borzalom-mal közelít az ember a pályatér közepe táján álló épület felé. Ott vannak ők, a szentélyben, holott is kinek-kinek meg van az ő külön rekesze. Bekukkansz a nyitott kapun át s érdeklődve szeretnéd tiszteletet tenni a mai nap hőseinek, hogy alázatos hódolatokat nekik előre is bemutatod.

— Czurukk! — mondja egy vékony angol hang élesen. Tulajdonosa már rég kísérté gyanakodó szemmel mozdulatait, s most elérkezettnek látta a pillanatot, tiltakozni merénylőted ellen, mely abban áll, hogy bepillantás a lövősenypályára kulisszái mögé.

— Oda ne menj te, mert lelőnek! — mondja egy ismerősöd, s el kezdi fejtegetni, hogy az intézkedésnek milyen mély rációja van. Mert hát ha bele dugnád az égő cigarettédet a Mlle Bucaeneer fülebe, melynek ma a győzelemre nagy chance-a van, — avagy plane egy tenyérnyi vizet adnál „Prince Giles”-nek, melytől az ugy járna, mint az elyseei és a Derby-versenyek hőse, a világbíró „Kisbér”. Attól az egy kortytól, melyet a futás előtt adtak be neki, örökre elvesztette kondícióját, épugy, mint az énekesek elvesztik a hangjukat, az igaz, hogy nem egy, hanem számosabb és tartalmasabb kortyol.

Nincs hát más mód, mint bevárni, hogy a mai nap főszemélyei magok mutassák meg magasságukat. Azt meg is cselekszik, hanem eleinte többnyire kabátban jelennek meg a színen. A harmadik csengetésre azonban ugy tesznek, mint a görög athleták az olympi játékokon, s jönnek ki egymás után büszkén, dedezen.

Mint már mondtam, neked magadnak nincsen lovad, sportsman nem vagy, hanem csak simplex látójár, a ki tehát, „a társaságnak” nem lehetsz bemutatva, annak egyenlő személynem nem ismered s azt hiszed, hogy ló — hát ló. Se érdeked, se műtörté szemed a látvány iránt. Legfeljebb annyit mondasz, hogy láttál te már ekeknél — kövekbeket és őrlisz, hogy a jockey olyan könnyű, mert egy tisztességes természetű ember alatt össze kellene törni annak a filigrán munkának, melytől előtte száraz fejével, ideges szikár természetével, vékony sugar lábaival kényesen ellépel.

S mivelhogy egyenkint és személyesen egyet sem ismeresz közülök, megnézed a rajta ülő jockeyt. Persze, azt se ismered; de annyi szakértelmet mégis fölteszek felőled, hogy a kéket meg tudod különböztetni a pirosától, az aztán utba igazít. Látod, hogy zöld bárszónny sapka, olyan mint egy kettő vágott görögördíny, de nagy ernyővel, könnyű selyem kék ing fejr ujjakkal. Utána nézsz a programmban s abból meglátod, hogy „Outtrigger”-hez van szerencsed. És így megismerkedel valamennyivel, egyet megjegyzesz magadnak, rá fogod, hogy ez fog nyerni s azzal szaladsz egy még eddig nem említett harmadik bódéhoz s azt mondod: „Az Outtrigger”-re száz forint.”

Persze nem minden ember tesz az Outtriggerre, mint te, a ki a jockey zöld sapkája megvesztegetett, hanem tesz a Frantiera, vagy Berlickre. Nyerni csak egy nyerhet, s akkor a kik arra tettek, nem csak a magok betétjét kapják vissza, hanem felosztják köztök egyenlően azt az összeget is, a melyet mások a többi lóra tettek. Hát ez a versenypálya börzeje, vagy mondjuk hát: lútrija. Ha kijön a numerosod, betétednek tisztesesét kaphatod vissza. Azonban nem jött ki a numerosod, Outtrigger és a zöld sapka cserben hagyott, száz forint fucsos és szomszédod, a ki a Berlickre tett, őt forintja után zsebre dug szátizet.

Máskor ne játszs a börzén, ha nem értesz hozzá, mert ahhoz is tudomány kell; vagy legalább vigyázz, minő képet csinál ajánlatodra a totalizateur.

Mig te a száz forintod szomorú vesztén bándódsz, mozgalom támad a versenytérén s éljen-zésben tör ki az amphitheátrum, mely két felől mintha szárnyat eresztett volna hullámzó gyalog publikumból.

A „Kincsem”-et vezetik elő.

No erről már csak hallottál tán valamit? Lehetetlen, hogy ne olvastad volna a biographiáját, diadalmainak leírását, melyekben elszedte a versenydíjat külföldi hírneves pályatársai elől.

Egyszerre merült föl a „Kisbér”-rel, — de mivel hogy a nő nemnél köztudomás szerint nagyobb s kitartás, a „Kincsem” még most is fénykorát éli, mig a szegény „Kisbér” a rokkantak házába került, s azzal végzi pályáját, a mivel a török szultánok kezdik.

Tehát „Kincsem”.

Areképe ott lóg a csarnok bejáratában. De a hírlapok is közölték a többi notabilitások sorában. Van Angliában egy könyv, melyet e század elejétől innak jeles szakírók nevezetes lováról, azok hőstetteiről, tulajdonaiokról, alakjukról, szervezeteiről kívül és belül. Most járnak a 129-ik kötetben. Abban a könyvben az van írva a „Kincsem”-ről, hogy most nincs Európában olyan kanca, melynek kondíciója lehetőséget mutatna arra, hogy a „Kincsem”-ot nem legyőzi, de vele egyenlő erő és gyorsaság kifejtésére képes lenne.

Szóval a „Kincsem” nevezetesség. És a mellet szeszélyes, mert hiszen dáma. Azt mondják, kik boundirjában is ismerik, hogy rendszerint lusta. Egész nap alszik, s ha ébren van, álmos. Engedi magát vezetett, mint valami bárány s mikor vasutra viszik, már magától megy föl a dobogón, megszokta. — Hanem a verseny-pályán, ott egyszerre mintha kicserelelnék. Hisz ime itt jön!

Gyönyörű, finom almássárga kanca. Fejét magasan emeli, s ide-oda fürkésze vele, oly élen, hogy lónál szinte feltűnik. Orrlikai idegesen tágnak, füleit hegyezi, s a mint ideges nyakát meghajlítja okos szemével földalati tekint: szinte hasonlítani látszik az agárhoz. A körülön tul egyszerre elnyeri magát, mintha harci kürtöt fújna s viczkándozik és eviczkél, mint a vadász, mikor vadászatra vezetik.

Rövid próbafutás után sorba áll három társával, s megkezdődik a verseny. A „Kincsem” ma gavallérok ellen vette föl a keztyűt, két gyönyörű mēn a pályatársa. Azt hinné az ember, hogy a két társ, mint lovagias férfiakhoz illik, tekintettel lesznek a gyöngébb nem iránt, kímélettel fognak viselkedni s nem feszítik meg erejüket. Ó dehogya! Neki iramodnak teljes gőzerővel, s messze hagyják magok után nőtársukat. Egész a pálya közepeig előtte vágatnak egy-két löhoszszal. A „Kincsem” csak hagyja. A pálya közepén azonban kezdi szép csendesen beéregtetni előbb a másodikat, aztán az első, — azután szorosan ennek az oldalán marad, s kacérkodik vele abban, hogy a világot sem előzné meg egy picizel. Feje tökéletesen takarja a másikat az utolsó negyed alatt, s vigyáz arra, hogy épen akkorát szökjék mint társa. Végre közeledik a jelző pózna; már csak néhány ölnyre vannak tőle, s a laikus két-ségbe esik, hogy melyik lesz a győztes, s fogadni merne rá, hogy egyszerre érnek be a célhoz.

Hu gondolát! A „Kincsem” csak mókázott ez ideig. Az utolsó pár szökkenésnél kinyújtja karcsu derekát s egy nyakkal elébe rugtat társának. Csak egy nyakkal. Ez is elég. Megtehetett volna többet is, de nagylelkű akart lenni. Nobilisan győzött s nem kívánta társát nagyon megszégyeníteni.

Riadó taps üdvözi a „Kincsem” harmadik diadalát, s ő visszatérően méltóságos nyugalommal fogadja a hódolatot, mint valami önkényű értetődőt. Lilli, a virágúrs leány gyöngyvirágcsokrot tűz füle mellé s mikor leveszik róla a nyergot, akkor látni, hogy a futamba bele se meledgett, — mig a két gavallér párolgva s fejr habot verve követi nyomom.

A katonai zenekar rá zendíti: „Csak egy „Kincsem” van a világon,” és a nap hősnője szerényen elvonul.

A többi futam iránt már kevesebb az érdeklődés. Inkább Hanry-t nézik, a kit lóháton ahhoz értő körök oly nagyknak tartanak, mint Liszt Ferenczet a zongora előtt. Ha Hanry ül rajta, nyerhet tán még a fiakerlő is, — ez róla a szó-lás-mondás.

Hát az akadály-verseny? Hát az urlovarok? — No ez külön fejezetet érdemel, ezekkel csak ugy röviden elbánni nem lehet. Talán még találkozzunk velök a gyepe.

Irodalom és művészet.

„Nemzeti könyvtár” czim alatt Abafi (Aigner) Lajos nagyobb vállalatot indított meg, mely füzetekben jelenik meg s a XVIII. századi és a XIX. század első felében élt magyar remekírókat, olesó, lehetőleg teljes kiadásokban eleveníteni föl, Zrinyi-

től és Amadétól kezdve, a két Kisfaludyig, Kazinczy és Kölcseyig. A füzetek 4—5 kis ivet adnak, s áruk egyenként 30 kr. Az aldirás, füzetenként fizetve, 100 füzet megvételére kötelez, 10 füzet árának előleges letételével. Nem első hasonmű kezdemény. Először Toldy kezdett, a Kisfaludy-Társaság pártolása mellett nemzeti könyvtár, melyben Kisfaludy Károly, Csokonay, Kis János, Kármán s Vörösmarty munkái jelentek meg, később egyesület állt össze, mely hasonló alakban adta Zrinyit, Lajst, Faludy, Cserey s néhány emlékirat. Majd ismét Toldy, Heekanasztal egyessülve a „Magyar nemzet klasszikus írói” kisebb kiadását kezdte meg. Ez utóbbihoz hasonlít legjobban az Aigner vállalat. Különös, hogy annyi kezdeménynél, Kazinczy összes műveire egyszer sem került sor. Aigner most ezzel kezd. A megjelent első füzetben Kazinczy versei (dalok, ódák, vegyesek) kezdődnek. Részünkről minden vállalat, mely jeles (ha nem is mind remek) íróink terjesztését tűzi feladatul, s mely feladatát lelkiismeretesen igyekszik megoldani, pártolunk s ajánlandónak tartunk. Ugy ezt is szívesen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Aránylag csekély költséggel, s nem nagy idő alatt (havonként 2—4 füzet jelenik meg) becses nemzeti könyvtár birtokába juthatnak.

A Franklin-társulat kiadásában ismét több érdekes új könyv jelent meg.

Két csinos kiállítású jókora kötetnek nagy kelete ígérkés a mai szomorú időkben. Az egyiknek címe a „Baka-humor”, a másiké a „Huszár-humor”, mind a kettő a katonaleletből hoz mulatságos adomákat, talpraesett ötleteket és nevetető éleket, melyekben a világ egy nemzetének katonalelete sines oly gazdag, mint épen a magyar. A régibb és újabb korból vett humoros költemények ügyesen vannak összeválogatva. Egyik-egyik kötetnek ára 1 frt.

Ugyan most jelent meg a Franklin-társulat egyik becses vállalatának, a „Táldmányok könyvének” 23 és 24-ik füzet. E képekkel és ábrákkal illusztrált vállalat a legszelebb körökben találkozik méltán-lással ugy a sajtó, mint a közönség részéről, mely e munkában gyakorlati értéki, utbaigazító és felvilágosító irodalmi művet lát. Szerkesztője, Freckay János a legújabb források felhasználásával nagy szorgalommal dolgozik e nagyterjedelmű műven, mely összesen negyven füzetből fog állani. A „Táldmányok könyve” már lapunkban is több alkalommal levén ismertetve, ez alkalommal az új füzetek tartalmát emlitjük föl röviden, mely a leghajókat, légszivattyukat, fénymérőket, tükröket stb. tárgyalja. Egy-egy füzet ára 40 kr.

A közhasznú „Falusi könyvtár”-ból megjelent a 27-ik füzet, mely kitűnő szakírókn, Kodolányi Antal tollából a „Gazdasági számveteli” tartalmazza, a mi a kisebb birtokosoknak szolgál vezér-fonall, s toldalékok tartalmaz a kis gazdasai körökről és társulatokról. A mintákkal és táblázatokkal ellátott könyv ára 50 kr.

A nagy kedveltségnek örvendő „Történeti könyvtár”-ból újabb kilencz füzet jelent meg egyszerre és pedig a 44—52-ik, melyek a következő nevezetes történeti tárgyakat ismertetik a szokott népies, élénk modorban: 44. „Velenecse alapítása és fénykora”. Dr. Lázár Gyulától. 45. „A francia forradalom története”. Áldor Imrétől. 46. „A rémuralom története”. Áldortól. 47. „A régi Egyiptom története”. Dr. Lázár Gyulától. 48. „A görögország története Nagy Sándorig”. Áldortól. 49. „India története”. Dr. Lázár Gyulától. 50. „Kiros és a régi perzsa története”. Dr. Lázár Gyulától. 51. „Phoenicia története”. Dr. Lázár Gyulától. 52. „Kosuth Lajos élete és pályája”. Áldor Imrétől. E színes bori-tékba fűzött osmos kötetek ára egyenkint 40 kr.

Hugo Viktor „Egy bün története” című nagy-hírű munkájának a napoleoni állam napjairól, második és befejező köteté is megjelent Tetty Nándornál. Egyes fejezeteinek címe. Harmadik nap: A vérfürdő. Negyedik nap: A győzelem. Befejezés: A bukás. — Ez utolsó fejezetnek címe eredetileg „a sedáni nap” volt, melynek szövegét azonban a költő Mac Mahon iránti tekintetből lényegesen megváltoztatta. Mindazonáltal az utolsó fejezet bizonyítja legjobban, hogy e történeti tárgyat költő dolgozta föl, a ki „bünök” halmazát nem állíthatja egybe a nélkül, hogy művészi kikerekítést ne adjon tárgyának az által, hogy „igazságot szolgáltat”, habár ez

itt nem költői, de történeti igazságszolgáltatás. Olvasóink a mű szelleméről és tartalmáról közvetlen tudomást szerezhettek a mutatónyvokból, melyeket lapunk között, s ezért föllelegesen tartjuk az érdeklősítő mű részletes ismertetésébe ereszkedni. — E második kötet ára 1 frt 80 kr.

„Egy asszonyi hajszál” czim alatt új regényt kezdett meg Jókai Mór történelmi regénytárában. E műt a nevezett gyűjtemény 11—13-ik füzetét fogja képezni, s minden egyes füzet egy-egy képpel van ellátva. Szerző csak történelmi regényvázlatainak nevezi e művet, azonban tárgyának jelentőségét elől így jellemzi:

A mi regényünk egyetlen egy szál hajról szól csak; „egy” asszonyi hajszálról. És aztán épen ez a hajszál volt az, a min mult, hogy Európa térképe egészen át nem változott, — hogy Magyarországon egy magyar gróf új dynastiát nem alapított, — hogy a török szultánok sztabuli residentájukat Béccsel nem váltották föl, — hogy Lengyelországban nem francia királyi vér uralkodik, — hogy Moszkvában nem a lengyel parancsol; — ez mind egy hajszálra függött, — az azon mult, hogy az a hajszál „nem” szakadt el.

A „Történelmi regénytár”-ból, melynek ezen mű második darabját képezi, két-hetenkint jelenik meg egy-egy füzet s minden füzet 50 kr-ért külön is kapható. Előfizetési ára a 26 füzetből álló egész évi folyamank csak 10 forint.

„Magyar könyvészet 1877” czimmal megjelent a mult évben napvilágot látott magyar könyvek, térképek, folyóiratok, lapok pontos jegyzéke, tudományos szakmutatóval; összállította Makáry Gerő, kiadta a könyvkereskedő-segédék egylete; 80 lapra terjedő füzet, ára 1 forint; ez már a második év-folyam.

A görög és gót helyes olvasás (a régi görög, latin és gót kéziratok alapján), palaeographiai tanulmány, Szombathy Ignác. A szerző ahoz az iskolához tartozik, mely agyafut hypothesisokkal helyettesíti a történeti és philologiai alapos tanulmányokat és összevetéseket. Azért kevésbé jár biztos talajon, mint inkább különlegességekkel igyekszik meglepni. A fölvetett nehéz kérdéssel is 16 lapon végez. Mily meggyőzőleg és utbaigazítólag: itéljék meg a szakközlönyök. A kis füzetek ára 20 kr.

„Részvét-Albumra” hirdet előfizetést Sipos Samu Szarvason, a békési tüzárórsultak felségelyezése javára. Az albumnak, mely augusztus hó végeig mintegy 12 iv tartalommal jelenik meg, előfizetési ára egy forint. A pénzék jun. hó végeig Sipos Samuhoz Szarvasra küldendők.

A nemzeti színházban a mult héten egy négy felvonásos vigjáték került színe: „A nagyás hóbortja”, szószzerinti fordítás a „Grözenwahnnek”, melynek pedig magyar kifejezése: „nagyralátás, képzelődés” (a „hóbort” már benne van.) Szerzője Rosen Gyula, a ki most nagyban ontja a vigjátékokat a német színpadokra. Többnyire neveséges, beteg, valószínűtlen, sőt lehetetlen alakokkal kevés leleménnyel szögtt mesé, melyben egy tizenhatéves diágyerek intézi a bonyodalmat és megoldást. Se drámái, se nyelvi értéke nincs, s érdeme csak néhány komikus helyzetben áll. Színesszeink jobb darabra méltó buzgalommal játszottak: Szigei József egy bankárt, ki államférfinak képzei magát, — Paulayné asszony ennek grófi származás s rangjára gögös nejt, — Náday egy ideálók uton kapkodó, felszeg aesthetika-tanárt, — Vizváry ennek a klasszikai korban élő famulusát, — Vizváryné asszony a deák gyereket, — Prielle Kornélia asszony egy józan gondolkozásu, mivel, de kissé fonák leányt, — Benedek Lajos egy derék fiatal kormányvivőt, a ki a bankár egyik leányába szerelmes. A két bankárleányt Molnárné asszony és Márkus Emilia adták. Valamennyi szereplő, de kivált Szigei folytonos derütségben tartá a közönséget, mely a jökdévi játék mellett szinte elfelejté a darab gyarlóságait. — Csütörtökön Gassi (Glatz) Ferenc, pesti fi, lépett föl mint vendég „Ayda”-ban, Radames szerepében. Hatalmas alakja, kifejező arca, erős, tömör tenor hangja s nyugodt játéka meghódíták számára a közönséget, mely egy szép ária után a minduntalan megújuló taposk mellett egy díszes babékoszoruval is megtisztelte. Feltűnő jelenség, ki előtt szép jövő áll. Jelenleg a bécsi ndv. opera tagja, hová leginkább a Wagnerféle szerepek kedvéért szerződötték. Még csak kezdetén áll pályájának s nyilvánosan ez alkalommal lépett föl először színpadon.

A népszínház személyzetét az igazgató egy pár elsőrendű férfitaggal szaporította; szükséges volna azonban a drámai személyzetbe egy pár női tag is, az előadások tökéletesítésére. Az új tagok bemutatása vasárnap és hétfőn volt: a „Sárga csikó” népszínműben, és „Kisasszony-feleségem” operetben. Vidor és Szombathelyi a kolozsvári színházról jöttek föl, s a népszínház jó öröket nyert általuk. Vidor ép hangu népszínműnékes, ki már első fölléptekor is megtetszett; Szombathelyi pedig sokoldalú színész lehet, mert egyik estén népszínműi genre-alakot játszott (az igaz, hogy vaskos tulzással) másik estén pedig egy operetben énekelt jól, s akkor megnyerte a tetszést. A harmadik tag Jány Gyula, ki a nemzeti színház tragikus színészek képezettét, de a népszínháznál az operetkénl számítanak rá. A bemutatkozó két előadáson kívül még Soldonc bucsuzott el a színiud előtt a „Huszársíny”-ben, s a többi estéket a „Kolumbus utazása” töltötte be. Soldonc utolsó fölléptekor a nemzeti kaszinó egy óriás bokréttával tisztelte meg, mely oly nagy, hogy nyitott kocsiában szállították a színházhoz. A művésznő három hóig lesz távol e népszínházról, s ez alatt pihen és vendégkezerepel. Jelenleg Pozsonyban van, hol ötször lép föl.

A műcsarnokban e hó 11-én délután ismét ünneplő volt: az építési bizottság utolsó ülése, mely együtt a tanácskozó terem megnyitása és a terem ékítő arczekek bemutatása.

Jelen volt Trefort miniszter, Schlauch püspök, Szilágy József, gróf Karácsonyi Guidó, gr. Apponyi Albert, b. Lipthay Béla, Ráth főpolgármester, s a művészek nagy számmal. Majláth György megnyitván a gyűlést, gr. Erdődy Sándor társulati alelnök fölkérte a jelen voltakat, hogy tekintsék meg a tanácskozó termet. Ez a főváros egyik legszebb terme. Ékítéseit Láng Adolf, festéseit Lotz Károly készítették. A sötétzöld kárpitos falon függött az öt arczepek: a Majláth György, melyet Angeli Henrik festett ajándékul a műcsarnoknak, a Trefort Ágostoné Vasaghy Györgytől, a Pulszky Ferenczé Székely Bertalantól, a Ráth Györgyé Than Mórtól s a Barabás Miklóssé önmagától. Az új teremben Greguss Ágost mondott a választmány névében köztetszéssel fogadott beszédet. A választmányának Majláth György köszönte meg a kitüntetését, melyben őt és négy társát részesíték. Trefort miniszter a művészet iránti érdeklődés növekedéséről beszélt, ígérte egyszerűsmind, hogy mindig a művészet érdekeinek előmozdításán fog törekedni. Aztán az építő bizottság tartá üléseit, melyen Ráth György részletes jelentést tett a műcsarnok építéséről, a befolyt összegekről s a társulat meg létező terheiről. Majláth György kijelenté, hogy az építő bizottság most már befjezettnek tekintheti működését s még csak az a teendő van hátra, hogy azokat, kiket pártolásra hívott fel, de a kiktől még válasz nem érkezett, ígérte kérni a még fenlevő terhek törlesztésének elősegítésére. Végül Pulszky Ferencz fejezte ki a társulat köszönetét annak nagyérdemű pártfogója: Majláth György iránt.

A műcsarnok kiállítása újabb festményekkel gyarapodott. — Az életképfestők közül Böhm Pál „Alkonyat a tanyán” című józú humorral festett képe állt válik ki, továbbá Haag J., Van der Venne, és Toussaint művei érdemelnek különösebb figyelmet. A tájképfestők közül Ált Rudolf, Hasch Károly, Rieger A. és Preler L. küldtek kisebb nagyobb érdekes műveket. Ez új sorozattal az utolsó terem is teljesen megtelt, ugy hogy a mostani kiállítás nyolcsz tereben összesen 222 darabot foglal magában, köztük több oly nagy képet, mely egy-egy egész falat befel. A bemeneti díj ezuttal 30 kr., ünnep és vasárnap délután 20 kr. — A műtárlat június 1-éig tart.

Közlendézetek, egyletek.

A magyar tud. akadémiáj máj. 13-iki ülésén Wenzel Gusztáv a servitus fumi immittendírről (fűst áthocsátási szolgalmáról) értekezett, mely kivált a gyárípar nagy fejlődése által nyert nagyobb jelentőséget, mivel a közsénfűst alkalmatlanságot sőt kárt okoz. Wenzel fejtegette e szolgalom jelentőségét a hazai jogrendszerben. Szilágyi Sándor történeti tanulmányt olvasott fel Mihály havasalföldi vajdának és Rudolf császárnak fondorlatairól Báthory Endre ellen. Malaspina, pápai nuntius békét közvetített ugyan a császár és Báthory közt, de Mihály vajda mégis megütöközt Sellenberknél Báthoryval, ki megveretvén, menekülés közben megöletett. Az érdekes tanulmányt élénk tetszéssel fogadták.

A magyar írók segélyegylete javára Bay Ilona urhölgy Debreczenből száz forintot küldött.

A Petőfi-társaság máj. 12-én délelőtt nagy közönség előtt tartotta havj. illését a mérnök-egyesület termében. Név László egy költő levelet olvasott föl, mely Szász Gerőhöz van intéve. E. Kovács Gyula hatással szavalt a Endrődy Sándor „Dal a galambról” című költeményét. Szana Tamás egy újabb részletet mutatott meg Molière-ről írt munkájából, mely a költő és neje közt fenn állott viszonyt vázolja; Margitay Dezső pedig „A szerelmes habléány” című novellát olvasott föl.

Gyűlések A történelmi társulat abauj-kassai kirándulása augusztus hó második felében fog megtartani. Azon tagok, kik a kirándulásban részt venni hajlandók, kéretnek, hogy szándékukat Szilágyi Sándor titkárnál (Budavár, uri-utca 22. sz.) bejelentsék. — A magyar tízoltók negyedik országos közgyűlése, összehívta tízoltó szerek kiállításával, július 19-től 23-ig Iglo városában lesz. A rendező bizottság figyelemzeti a kartársakat, hogy a jelentkezőket ívet pontosan kitöltve, május 25-ikéig visszaküldjék a rendező bizottsághoz. Indítványok vagy szakelődások az illető nevének kitétele mellett legkésőbb június 10-ig a központi választmányhoz Budapestre (Pap Emil titkár, Dunasor, I. tűz-ország) küldendők.

Mi ujság?

A tavaszi löversenyek iránt az idén mind a sport-körök, mind a közönség nagy érdeklődést tanúsított. Eddig három napra terjedt a tavaszi futtatások ideje, most négy napból állt, s igen jól történt, hogy a Rákosnak minden paripánál futó-sabb homokját előlegesen lepakolta egy kis eső. Az első napon (a múlt vasárnap) még borult és hűvös volt az idő, hanem azért nemcsak a sport-világ jelent meg nagy számmal, de néző közönség is. — A többi futtatásokra már meleg májusi nap kedvezett. A versenyek eredménye következők:

Május 12-én: A Szechenyi 100 aranyos díjra „Kinesem” neve is a versenyzők közt volt, de a híres paripa nem futott, s a díjat General Hope „Criterium”-a nyerte öt ló közül; nyomban utána Festetics Pál „Erzsije” érkezett. Az egyesült nemzeti díj (618 arany) gr. Henckel Hugó „Sabinsus”-nak jutott, második gr. Sztáray János „Altonája” volt. A mezei gazdák versenyében tizenegyre pörge kalapos és ptykés dolmányú földész vett részt; a 100 frtos díjat Finta István aszalói lakos, az 50 frtos Herédi István szolnoki, a 25 frtos Szinák János úpesti gazdák nyerték. Az asszonyok díját öt paripa futott, uri lovasokkal, s Baltazzi Arisztid „Tallós” paripája nyerte, melyet a tulajdonos maga lovagolt. Az akadályversenyben (800 frt) három paripa közül gr. Kinsky Zdenko „Prince Gregoir”-ja győzött, melyet gr. Metternich lovagolt.

Május 14-én: Az Esterházy-díjra (525 frt) csak gr. Festetics Pál „Erzsije”-je állt ki s egymaga lovagolta körül a versenytér. A hazai díjat (500 arany) hat versenytárs közül gr. Sztáray János „Altonája” nyerte, második volt id. gr. Henckel Hugó „Sorenzo”-ja. A második osztályú államdíjra (600 drb arany) megjelent Blaskovics legyőzhetlen „Kinesem” paripája is, s engedte, hogy General Hope „Gondolat”-ja, majd meg gr. Henckel „Prince Giles”-je járjanak előtte, hanem a kellő pillanatban egyszerre előnyomult, s a legnagyobb könnyűséggel hagyta el „Prince Giles”-t, mely már-már győztesnek látszott. — Az ezer forintos handicap győztese hat ló közül gr. Festetics Taszilo „Berlick”-je lett, második br. Majthényi Izidor „Outtrigger” lova volt. — A Sándor-díj (100 arany) gróf Kinsky „Prince Gregoire”-jé lett, második gr. Esterházy Miklós „Ocarinája”. Végül magánfogadásból ifj. Kiss Miklós „May Flower”-ja s b. Üchtritz Zsigmond „Fanny Lear”-je futottak akadályversenyben. Az egyik akadálynál „Fanny Lear” elbukott lovagjával a híres Harry jockey-vel együtt, ki azonban gyorsan felugrott a paripára, s győztes lett.

Május 16-án: Az 500 frtos sweepstakes-re hat ló futott, első lett Majthényi Izidor „Amaranthus”-a, második gr. Henckel „Little Digby”-je. A kisbéri díjért (3000 frt) ismét megjelent „Kinesem”, s csak gr. Henckel „Prince Giles”-je mérkőzött vele, de hasztalanul, „Kinesem” győzhetetlen. A gr. Karolyi-díjat (1525 frt) négy paripa közül Gyurky Béla „Lőrincz”-e nyerte, második gr. Apponyi Antal „Rococo”-ja. Az ivadék-versenyben (1000 frt) három ló közül első volt gr. Festetics Pál „Wild Rower”-je, második gr. Henckel „Sabinsus”-a. A „lovagló akadályversenyben” három versenyző közül győzött b. Üchtritz „Fanny Lear”-je (lovagolta Baltazzi Hector), második volt ifj. Kiss Miklós „May Flower”-je, melyen gr. Metternich Frigyes ült.

Vasárnap lesz a negyedik verseny.

László József temetése Kolozsvárt nagy részvét közt teljes gyászompával történt meg. A kitünő

művész koporsójára Simon Elek polgármester is tett koszorút a város nevében. Krasznai Mihály a nemzeti színház koszoruját adta át, Szacsavay Imre a kolozsvári színtársulatét, Némethy György pedig az igazgatóságét. Szép koszorút küldött a Feleki-pár s K. Papp Miklósné asszony is. Délután négy órakor az udvar, utca, színház környéke és a temető ezer meg ezer emberrel volt eltelepve. A színházi énekkar gyászdallama után Szász Gerő mondott megható halotti beszédet. A gyászmenet alatt folyvást a „Dom Sebastian” gyászdindulójára hangzott. A színház előtt megálltak, a koporsó mellett újra gyászhérek zendült föl s Abonyi, a színház tagja, mondott búcsúbeszédet. Mindenki meghatva kísérte ki a feledhetetlen kedves művészt és embert a temetőbe, áldást mondva hamvaiba.

A színművészet moecenása. Korbuly Bogdán, a kolozsvári nemzeti színházának négy éven át volt intendánsa, e téren tanúsított közhasznú működésért magyar nemességre emeltetett. Korbuly nagy anyagi áldozatokkal hozott ez idő alatt a színiügynek. A hiteles kimutatások szerint ugyanis 1874-től a mostani év május haváig 54,969 frt 78 kr. fordított sajátjából a színházra. Oly összeg, minőt magyar színigény czélokra ekkoráig még senki sem áldozott.

Állandó színház Szombathelyen. Vas megye székhelyén Szombathelyen állandó színház épül. A Széchenyi-téren építik a püspökvárral szemben, s egy fedél alá helyezik az új városházzal. A tervet Hausmann műegyetemi tanár készítette. Az építbizottság élén Szell Ignác alispán, Szell Kálmán miniszter öccse áll. Az összes építési költségek 45—50 ezer forintba fognak rugni. A telket a színház a várostól ingyen nyerte. A pénz nagyobb része már együtt van, a többi (15 ezer forint hiányzik) részvények kibocsátásával és adakozásokkal gyűjtik össze. Az építési pályázatot közelébb írták ki.

Deák szobrára a hivatalos lap legutóbbi kimutatása szerint, eddig 124,800 frt 12 $\frac{1}{2}$ kr gyűlt be.

Ünnepély és tüntetés a budapesti egyetemen. Az egyetem újjászervezésének évfordulóját minden évben ünnepélyesen szokás megülni. Az idén a 98-ik évfordulót e hó 13-án ünnepelték, s az egyetem disztermében megjelent az egész tanári kar, köztük Trefort közoktatási miniszter. Hoffmann Pál rektor tartott emlékbeszédet, megemlékezve az új alkotó Mária Teréziáról, s az intézet folytonos fejlődéséről. Utána Hercegy Mihály jogkari dékán olvasta föl az egyes karok jelentéseit az évi pályázatokról, s a pályadíjak azonnal ki is osztattak. Este pedig az ifjuság fényes fátylas menetet rendezett Hoffmann rector tiszteletére. — Másnap ismét emeltesreméltó esemény színhelye volt az egyetem. Szilágyi Dezső tanárnak rendeztek ovatiót. Szilágyi mint képviselő, a legutóbbi nagy viták által élesen megtámadta a kormányt s a miniszterelnök, mikor e támadásra válaszolt, czélzást tett Szilágyi tanári állására, azt mondvá, hogy a Szilágyi által hirdetett elvek következtében aggodalommal lehet gondolni a tanár tanítványaira. A tanítványok e miatt rendezték a tüntetést. A terem egész szorongásig megtelt, a belépő Szilágyit harsány éljenzés fogadta, s Brix Iván joghallgató tolmácsolta az ifjuság ragaszkodását, s e nyilatkozatot díszes kiállításban átadták a tanárnak is. Annak adott kifejezést az ifjuság szónoka, hogy a tanár állása önálló és független, s oly megjegyzések, mint a miniszterelnöké, e független állást a közhatalmak színvonalára szállítja le. Szilágyi köszönetet mondott a ragaszkodás és kifejezéseért. Nem kíván — úgy mond — bővebben nyilatkozni, mert ezen tereben lehetőleg keveset akar megemlékezni másik működési köréről, itteni működését csak is az ifjuságának és a tudományának akarja szentelni. Végül kijelenti, hogy ezen tanszéket és a tanadságságot meg fogja övni meg saját indulatú ellen is. Szavait hosszas éljenzés követte, és ezzel a tüntetés véget ért.

Eszküdtsekké tárgyalás. E hó 16-án a budapesti esküdtsekké előtt az „Egyetértés” sajtópörét tárgyalták. A czikk december 21-én jelent meg, czime „Verhovay el van fogva” s éles kifejezéseket tartalmaz a miniszterelnök ellen. A közzététel rágalmazás miatt indította meg a pört. A czikk szerzője Scheffer László, az „Egyetértés” dolgozó társa jelentkezett, kit a tárgyalásnál Komjáthy Béla országgyűlési képviselő védett. Az esküdtek 8 szóval

4 eleében vádlottat vétkesnek mondták ki, s a bíróság egy évi fogságra és 500 frtnyi pénzbírságra ítélte. A védő ügyvéd semmiségi panaszt jelentett be. Scheffer László 21 éves, és rosznyói születésű.

A három szerzetes közül, kik Batthyány Lajos holttestét a ferenciek kriptájába elrejtették, hibásan állították, hogy ma már egyik sem él. Tóth Ferenc szerzetes föl is szólal az ellen Gyulafehérvárról, s egyszersmind a következőket mondja el:

A kivégzés napján esti 10 óra után hozzám jött zárdaönöknök Dank Agárd és jövedve mondá: gr. Batthyányt ide hozták, az udvaron van egy szekér, mit csináljunk? rövid válaszom volt: hát majd letesszük a sirboltba; elis indultunk azonnal és frater Zenőfi kísértetve, ki a szükséges lámpákat és kulcsokat hozta, a sirbolthoz mentünk, a holttestet oda leszállítottuk. Itt körülnézve, tanakodunk, hová rejtjük azt, s legezélszerűbbnek találtuk a lemenetnél balra a legalsó üresen álló helyet; mielőtt azonban oda betennők, mondám: rendkívüli időket élünk, és mi felelősek vagyunk elfogadásáról a családnak, nézzük meg benne van-e a koporsóban? Erre nagy erőfeszítéssel felszakítottuk az egyszerű fakoporsó fedelét és valóban benne szemléltük gr. Batthyány Lajos testét, szép illedelmesen elhelyezve, hosszú halálkötönszöbe burkolva, csak homlokán a golyó által furt nyílas volt fekete selymek-mével beragasztva; lezártuk tehát ismét, s miután a kath. egyház szertartása szerint beszenteltük s imáinkat buzgóan végeztük, örök nyugalmat és békét óhajtván, a kiszemelt ürege betoltuk és azonnal be is falaztuk. A sirkövet később gr. Zichy Károly készítette.

Reggeli a párisi kiállítás magyar csárdájában. A „Figaro” című párisi lap szerkesztősége közelébb villás reggelit rendezett a magyar csárdában, Berkesek zenéje mellett. A Figaro részletesen leírja a reggelit, s leírásából átvesszük a következő részt:

A csárda nincs számos vendég befogadására berendezve. Közönséges terem, erkély s terasz, a melyen egy tíz terítők asztal áll — ez az egész helyiség. A terasz oldalán egy emelvényen van a cigánybánda: 16 lelkes zenész. Pont 11 órakor kezdte rá a cigányok feje első darabját, s akkor tála fel a konyha feje első tál ételét. Csárdással kezdtek, előbb halk csendes tempóban, melyet szédítő allegro, elragadó, leirhatlan dallamok örvénylése követett. Ez alatt a magyar borokra került a sor: diószegi, chauteau Palugyay, tokaji. Egyszerre ezekkel tálaaltak gulyást: marhahus paprikás lében; pörköltöt: hús paprikás mártással; tyúk „a la hongrois” paprikás mártással. A zenekar jele Berkes Lajos (paprika színű nadrágban) e közben a legelragadóbb nemzeti táncdarabokat s a legkedveltebb Strauss-kerengőket hozta. — Testünk e osodálatos művészek örögi ritmusaira gépszereleg ringott, s nem egy villánál gyűlt meg a baja, hogy a szájba találjon. A cigányok soha sem fáradnak el. 11-től 5-ig játszanak e csárdában; 5-től 11-ig valamelyik bécsi vendégelőben és 9-től 11-ig hangversenyeket adnak a Tuilleries orangeriejében, nem is számítva a bálakat, a hol ók játszanak. Tegnapi Rothschild Alfonznál voltak, tegnapelőtt Sagan hercegnőnél, jövő héten a „Figaro”-hoz jönnek. Napjában 16 óráig át zenélni nekik nem is rendkívüli. Hangszerükkel bensőben vannak özszenőve, mint a csiga házával. Lassankint a közönség a kiállítás palota minden zugából ide gyűlt és tömör kört képezett az egyszerű kunyhó körül. A tömeg egynemelyikéből, valószínűleg az osztrák-magyar osztály egyik-másik tagjából, a cigányok játéka lelkes felkiáltást esalt ki előttünk érhetetlen nyelven. Megjelent Reményi is, ki az ismerősök kérésére hegedűt vett kezébe, s két cigány kíséretében játszott. „Soha sem játszott jobban és soha sem volt nagyobb sikere”, — jegyzi meg a Figaro.

A Kossuth-ereklye. Arról a könyvről, melyet Horovitz ajándékozott a múzeumnak, mint Kossuth iskolai könyvét, mert az ő neve van táblájára írva, most azt írják, hogy aligha Kossuth Lajosé volt, mert nem emlékeznek rá, hogy 1817-ben Rozsnyón járt volna iskolába. Akkoriban az otrokosi Kossuthok közül volt ott egy diák, s valószínűleg az ő lehetett.

Az egyetemi joghallgatokat segélyező-egylet javára zártkörű jogász-majliszt rendeznek május 22-én a margitszigeti alsó nagy vendéglő termében. Meghívók és belépti-jegyek az egyleti irodában (egyetemi-épület II. emelet) naponként délelőtt 9—12-ig adatnak ki. Személyjegy ára 1 frt. A táncvígálatom esti 7 órakor kezdődik.

Értékes régiségekkel gyarapodott e napokban nemzeti múzeumunk. Egyik ezek közül egy ezüst tripos, minőn a római jósok ülték. Veszprémmegyében Polgárdi községben Molnár János szőlőjében találták. Sulya husz font, értéke 7—800 frt, s főbece az, hogy míg az olasz múzeumokban is csak

bronz triposok vannak, a mi múzeumunk birtokába jutott ezüst. Pulszky a párisi kiállitáson is be akarja mutatni. Az értékes régiség a második századból való. Nagykun-Szolnokmegyéből pedig egész arany ákszer és eszköz gyűjteményt küldtek, melyet Deutsch Károly sokorai pusztáján találtak; e gyűjtemény 109 kisebb nagyobb darabból áll, s ezek sulya két kilo s 136 gramm, becsértéke 2130 frt; legnagyobb darab egy arany óv; a munkák technikailag fejlett korra mutatnak s alkalmassint a gall néptől erednek, mely egyideig Magyarország földjén tartózkodott.

A keleti bonyodalmakban még folyvást tart a szünet, s ezzel együtt a kínos bizonytalanság, mely majd békés, majd ismét háborus fordulatot lát a jelenségek közt. A londoni orosz nagykövet, Suvaloff gróf végre megérkezett Pétervárra, hogy előterjesse az angol kormány azon követeléseit, melyek által az orosz-angol háború elhárítható lenne. Általános vélemény szerint: rögtön be kellett volna következni a békés fordulatnak. Konstantinápoly körül Totleben tábornok már alkudozott a portával az orosz sereg visszahuzódása és a bolgárországi várak átvétele iránt. Suvaloff gróf Pétervárra érkezése azonban ismét a háború nehézfelhőt gyújtotta össze. A csár folháborodott az angol követelésekre, Totleben pedig parancsot kapott, hogy ne mozduljon Konstantinápoly alól, s kényszerítse a portát a várak átadására. Most azonban megint békésebb hírek váltakoznak. Suvaloff visszasiet Londonba, előadja, hogy az angol követelésekből mit hajlandó teljesíteni a csár. De ez aztán ultimatum lesz. Ha az angol és orosz kormány közt így közeledés jöhet létre, akkor összegyűl a kongresszus is, a mi egyébiránt még nem a béke csalhatatlan hírnöke lesz.

A német császár elleni merénylet elkövetőjének ez alkalommal mutatjuk be arcképét. Neve, mint olvasóink tudják Hödel Henrik Miksa, 21 éves, lipcei származású bádogos legény, s mint a nála talált iratokból, nyomtatványokból s főleg képekből kiderült, a szocial-demokrata munkásszövetségnek tagja. Első kihallgatása öt óra hosszán tartott. — A merényletfejtő minden tagad s azt állítja, nem a császárt, hanem önmagát akarta kivégezni, ezzel akarván megrázó példát szolgáltatni a német munkásoknak nyomorult helyzetéről. Az orvosok, kik

Hödel.

megvizsgálták, nem észlelnek nála lelki zavart. — Mondják, hogy néha igen elérzékenyedik, sőt sir, mások azonban makacs, sőt impertinens a vizsgálgató bíróságok szemében. A lipcei rendőrség jelenti, hogy Hödel tolvajság miatt már vészözésre volt ítélve, azt ki is állotta. Anyja, ki most Lipcseben lakik, első férje halála után másodszor ment férjhez egy Lehmann nevű eszmadárhoz, — ezért a fia néha a Lehmann nevet is használta, míg mások ismét a Tiabner név alatt szerepelt. A szocialista irányú olvasmányok zavarták meg fejét annyira, hogy merényletre vetemedett.

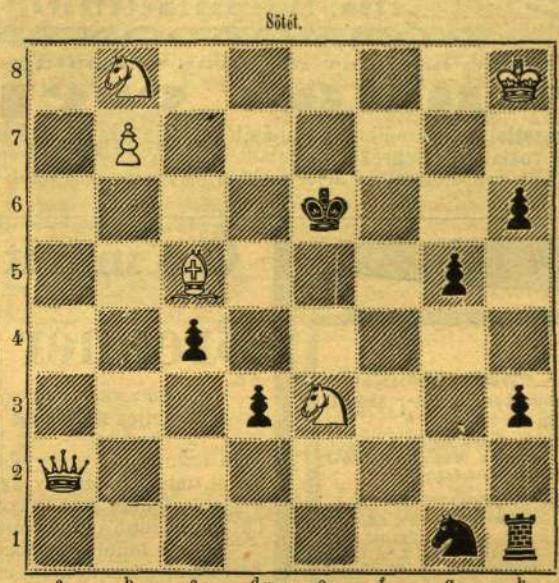
Halálozások.

Elhunytak a közelebbi napokban: GYENE KÁROLY, Szatmármegye egyik köztisztviselője élt férta, ki Szatmár város több ízben képviselte az országgyűlésen, s polgármestere is volt, 73 éves korában Szatmáron. — RAMAZETTER VINCE Sümegen, a

dunántúli vidék egyik nagyiparos, nemes lelkű és jótékony férfi, ki realiskolákra, kisdudavodára és kórházra Zalamegyében százezer frtnál többet áldozott. — GÖBÖR JÁNOS, horthi plebános, ki a szabadságharcban kardil véde hazáját, s mint pap és hazafi Heves megye széles körében mindenütt becsült volt, 53 éves korában. — KISFALUDY PÁL, az ismert nevű költőné Kisfaludy Atala nagybátyja, 83 éves korában a vas megyei Répcelakon. — GYÖRFFY LÁSZLÓ szül. Farkas Karolina, a n. v. radi nagyprepostsági uralmai tiszt neje, 41 éves korában Görbőden. — MUZSLAY BÉLA, Muzslay Sándor országgyűlési képviselő 14 éves fia Budapestén.

SAKKJÁTÉK.

963-dik számú feladvány Drtina J.-tól.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

A 958. számú feladvány megfejtése.

(Köber K.-tól.)

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Kg2—f1	... Hc7—d5 (a)
2. Vd2—d3	... Ke4—d3
3. Fh3—f5	... matt ad.

a.
1. ... Ke4—d5
2. Vd2—g2 ... Kd5—e6
3. Hf3—e5 matt ad.

Holysen fejtették meg: Veszprémben. Fülöp József, Gelsen, Glesinger Zsigmond. Sárospatakon. Gérecz Károly és Némethi Péter. Kolozsvárt. Csipkés Árpád. Kolozsmonostoron. Branner Gyula. Bácsban. Bláthy Otto. Budapestén. K. J. és F. H. Egerben. Tikovszky Fridolin. Kis-Vöröden. Váczy István. Nagyszombatban: P. E. és B. L. A konviktsai sakk-kör. A pesti sakk-kör.

Szerkesztői mondanivaló.

Nyári esztendő. A hangulatnak nincs épen híjjával; csak egyes vonások zavarják a képet (pl. a papucs-várat, a békahungnak fájkefézése, melyet éven mindenütt érendének meg). Általában a leíró költemény nehéz műfaj, mely ritkán s csak egészen meghiháztat kedélynek és kiforrott teltségnek sikerül; mert nem a külső hűség, hanem a tárgy, a szemlélet közötti teljes összhang kívánatik benne. Tegen kísérletet más (inkább tisztán lyrai) nemben is. Ez, ugy látszik a másik darabból, jobban fog sikerülni. Közlendők közé is soroztuk.

Az én házam. Az allegoria nagyon közönséges benne. A kidolgozás sem emelkedik a rimés próza színvonalán felül.

A boldogság dalaiból. I—IV. A dal igazi melegsége, közvetlensége hiányzik belőlök; s ezért a sokszor (és sokkal jobban) megzengett eszmék csekély tartalma nem nyújt kárpótlást.

Anyámról. I—II. Semmi új bennök; a közönséges helyzetből is lehet új oldalt lesni el, vagy az érzés melege által önteni rá hobb fejét. A szerzőnek egyik sem sikerült. A II-nak, az egyenetlen stífuszkerkezet is bénítja a hatását. Az első vers szabályos szerkezete után a második már eltérő, s a mellett nagyon is pongyolán rimel, a befejező meg seho. Ily szabadságot csak oly költeményben engedünk meg, mely kezdettől fogva nincs stífuszhoz kötve.

Választon. Ha módjában van még; ne válasza az, a mely a versíráshoz vezet; biztosítjuk, nem viss a Parnasszusra.

I—A—d követelményeinknek nem felel meg; így kell mondanunk, ha ön helyesen írja „ha t. szerk. urnak követelményeinek megfelelően”, megfelelni helyett). A vers is azt mutatja, hogy nem áll egészen barátságos lóban a nyelvvel.

Egy honfoglalás. Hangja, itt-ott eszmemenete is, feltűnően emlékeztet a Vörösmarty Merengő-jére; csak hogy természetesen jóval alatta marad. A befejező gondolat is, bár magában egészséges, a kifejezés köznapisága miatt, lanyha, prózái hatást tesz.

A vén operfa. Talán sikerültebb, mint a miket öntől huzamosbító óta mindig kaptunk. A kéz gyakori a meglátszik már versein. De a költsézet valódi lehellete, felül a gyáris munkán, az csak hiányzik.

B—n V—I. A román néphalála, az eredetiben lehet hogy osmos, sőt kellemes; de pongyola s mégis nehézkes fordításában az eredeti minden bájja (ha van) elvesz; így nem méltó a közlésre.

Sz. S. „Szülőföldemen.” Tisztességes, egészséges hang, érzés; de egyetlen új vonás, egyetlen eredeti, költői saját fordulat nincs benne az annyiszor megénekelt tárgy más kidolgozásától eltérő. Megy az országúton, ballag.

F—Bánya. T. S. E tárgyról közelebb már több közlemény jelent meg lapunkban, ezért a különben is kissé szokásos czikket mellőztünk kell.

N—Szalonta. K. L. A kérdések könyv nincs kezünk közt. Valószínűleg eltévedt.

Kritikán alul. Legdrágább.

HETI-NAPTÁR. Május hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög orosz	Izraelita
19	V F 4 Prudent, Ivó F 4 Cantale	7 A 3 Sz. k. f. 16	
20	H Bernard. püsp. Bazilla	8 János hitt. 17	
21	K Hospius Bálint	9 Izaiás 18 L. Rom.	
22	S Julia szüz Julia	10 Vízszent. ün. 19 Simeon	
23	C Dezső p. Dezsér	11 Motius vért. 20	
24	P Janka Janka	12 Epiphán 21 Szent	
25	S Orbán püspök Orbán	13 Pákom 22 S. per.	

Hold változásai. ● Holdujást 1-én 3 óra 4 perczkor reggel.

Tartalom: Gróf Apponyi Albert (arckép). — Tavaszsal. — Pusztai találkozás. — Konstantinápoly és küvársai (két képpel). — Szent-Pétervár és Moszkva (képpel). — Horác néhány költeménye, magyarul. — Egyveleg. — Meléklet: Magyar társak a párisi kiállitáson. — A gyepon. — Irodalom és művészet. — Közmétezetek, egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti-naptár.

Figyelmeztetésül!

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, felkérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lapok küldésében fennakadás álljon be.

Előzetési föltételeink negyedévre:

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok . . . 3 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a Háború-Kronikával együtt . . . 3 frt 50 kr.
Csupán a Vasárnapi Ujság . . . 2 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság a Háború-Kronikával együtt . . . 2 frt 50 kr.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok előfizetőinek külön mellékletül önálló formában adjuk a keleti háború folyamánál rövidre vont történetét. 3 ivre terjedő füzetben.

■ A Háború-Kronika című képes mellékletünk, mely a háború és a kongresszus befejezése után Világ-kronikacszimmet az eddigi terjedelemben, szintén hetenként egy íven s képekkel fog megjelenni, előfizetőink negyedévre 30 kr. díjára 2 frt, egész évre 2 frt pótdíj mellett kapják meg. E melléklet minden előfizetőnk arra az időre rendelkezi meg, a melyre a folyóir beküldött előfizetése szól. ■

T. előfizetőinket felkérjük, hogy sziveskedjenek a „Ujdonság” megújításánál, vagy a Háború-Kronika megújulásánál, az eddigi terjedelemből egy példányt a posta-utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamációt és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

A Szentpétervári egészségügyi tanács megengette a Guyot-féle kátrány-tokoskák behozatalát, mint melyek kitünő hatással bírnak meghűlések, hurutok, valamint légeszűbajok és tüdőfőzés ellen. Két vagy három tokoskát használna minden étkezésnél, majdnem rögtön enyhülést idéz elő. Az egész gyógy mód nem kerül többe, mint naponként 10—20 krajczár jelentékelen összegbe.

A számos utánzások elkerülésére különösen figyelembe veendő, hogy minden üvegese czimkéjén Guyot ur aláírása három színű nyomással van feltüntetve.

Raktárak Budapestén: Török József gyógyszerháza a „szent lélekhez”, király-utca 7.; a „városi gyógyszerháza”, városházter 6. sz.; — Pillich Ferencz gyógyszerháza a „magyar király”-hoz marokkói utca 1. sz. a. és a legtöbb gyógyszerházaiban.

Dr. Závori Sándor fürdőorvos.

tisztelttel értesíti érdekelt betegeit, hogy őt a folyó évi fürdőidény alatt is, május 10-diktől kezdve működése terén

Gleichenbergben

találhatják

Hölgyek százezrei

szép, tiszta fehér, ifjúd borsínűket egyedül és kizárólag dr. Lejosé és Párisban, Ravissante nevű felelművelő borsínű szerénközők. Szépül, májfoltok, pörvénsek, bőrtől ok, ezüst, patlanok, ráncok, him őheylek bi tosan el lesznek távolítva, a gyöngéd fehér, ifjúd, friss kinezés ismét rögtön előtérbe lép. A siker biztosított.

Egy nagy eredeti üveg ára 2.50, kisebb frt 1.50. Valódi minőségben kapható

Budapest Török József gyógyszerésznél.

Tek. Török József gyógyszer. urnak

Budapest király-utca 7. sz.

A Dr. Lejosé-féle Ravissante mult heti küldeménye barátaink körében teljesen elkelvén, — sziveskedjék ezen kitűnő, és valóban megelégedésmű borsínű szerből újulag 12 üveg 1 frt 50 kros és 4 (2 frt 50 kros) nagy üveg valódi párizsi Dr. Lejosé-féle Ravissante-ét küldeni.

Kérem ezen rendelményt e sorok vétele után azonnal utnak indítani, minthogy többen barátaink közül, kik fürdőre vagy kúrázásra készülnek, ezen nélkülözhetetlen és mindamellett ártalmatlannak bizonyult szépi-tőszerelet magukat ellátni ohajják.

Szeged, 1878. május 8-án.

Teljes tisztelettel B... n Amália.

A „TÖRÖK SZULTÁN“-hoz

NŐI DIVAT ÉS KÉSZ RUHA-RAKTÁRBAN

Budapest hatvani-utca, az újvilág-utczával szemben

Kész ruhák legújabb divat szerint a legolcsóbb áron kaphatók: és pedig 15 frt, 18 frt, 20 frt, és 25 frt-ig igen finom kelmékből.

fekete tornó-ruhák 20 frttól kezdve.

CZIM: A „Török szultán“-hoz. Budapest, hatvani-utca.

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászon-raktára

Budapest, koronaherceg-(úri-) és zsidó-utca sarkán 12. sz.

ajánlja tavaszi évadra dusan felszerelt vászon és kész fehérnemű-raktárát hazi szükségletre, nem különben teljes menyasszonyi készleteit legolcsóbb szabott áron.

Nehogy raktáram egy hasonló czímmel felcseréltesék, arra kívánom nagyon tisztelt vevőmet figyelmeztetni, hogy vászon-üzletem a „MENYASSZONYHOZ“ czímmel 27 év óta, még mindig a koronaherceg-(úri-) és zsidó-utca sarkán 12. sz. a báró Orszay György-féle házban, szemben a főpóttával létezik.

Árjegyzékek és mintaküldemények kívánatra bérmentesen beküldetnek.

Megrendelések legpontosabban és legjobban eszközöltenek.

NŐKNEK.

koritniczai fürdőigazgatóság.

Via kapható Édeskuty L. m. kir. udvari asszonyi szállítónál, Radocsy és Bányainál és minden gyógyszerész és fűszerkereskedésben.

Figyelmeztetés és felvilágosítás!

Még soha nem keltett szépitőszert olyan fel-tűnést a hajnövekedést illetőleg, mint a **Winkelmayer-féle bojtörjárgyökér-esszencia**!

minán alig 15 éves fiatal emberek asztal oly erős szakkált nyernék, mely különben csak későbbi korban, vagy éppen nem születnek, és kopasz helyek a fején, hol már évek óta haj nem létezik, lenni sűrű hajjal lesznek föve.

Nem csoda tehát, ha sok hamisítás és utáztatás fordul elő, és egy helybeli üzletember is, összekötve magát egy általam el-bocsátott balt szolgálóval valami vegyületet használt név alatt hirdeti: a kúrásság megvalósítására és fűtőreállítására.

Még a „Wiener medicinische Zeitung“ is úgy nyilatkozik, hogy a bojtörjárgyökér-esszencia jó minőségben csak Winkelmayer-nél található.

Családsok kikerülése végett, kérek tehát mindenki, miszerint mindenütt a Winkelmayer-féle bojtörjárgyökér-esszenciából, valamint a tőle bojtörjárgyökér-készítő-nyakból kérjen.

ÁRAK: Egy üveges bojtörjárgyökér-esszencia 90 kr.; egy téglis bojtörjárgyökér-kendő 60 kr.; egy téglis brillan-tin, a szakkált asztal alá és polcra való, 40 kr.; bojtör-járgyökér-olaj 40 kr.; bojtörjárgyökér-viasz-kendő 50 kr.; bojtörjárgyökér-bajuszpedró 20 kr.; Eau Athenienne, legjobb esszencia a főkörny elűzésére 60 kr.; Purgin, növényi szer, mely az ós haj- vagy szakkált, az orvosi szin vizsgálatára 1 frt. — Purgin, csupán növény-anyag minden ásványi vegyület nélkül, s így teljesen ártalmatlan.

Szállítás csak 1 főtől, csomagolással együtt tör-tékelt. — Szállítási díj egyenként 10 kr. csomagolási díj nem-mittatik.

Központi szétküldési raktár: J. Winkelmayer, Wien, 6. Bezirk, Gumpendorferstr. Nr. 159 u. Stumpfgr. Nr. 13. Budapest: Török J. gyógyszer. király-utca 7. Temesvári: J. Winkelmayer, gyógyszer. Károlyi-utca 1. Székely Miksa gyógyszerésznél: P. J. Winkelmayer, gyógyszer.

FERENCZ JÓZSEF

KESERÜVIZ-FORRÁS

A leghatasosabb valamennyi keserüviz között.

Hatásában az által különbözik: lényegesen a többi ism. keserü-viztől, hogy kisebb adagokban hatásos a használata nem okoz utóbaj kat.

Dr. Leidesdorf Miksa, tanár.

Különösen az által tünik ki, hogy enyhén keserű, nem keletkeztet izli és hogy még hosszabb használat után sem zavarja meg az ét-várat és emésztést.

Dr. Korányi Frigyes, tanár s kir. tanácsos.

Valamennyi budai keserüviz köz. a kellemes íze és jeles hatá-a által tünik ki: gyomor- és bé hurutnál, megrogzított székrekedé-snél, alhasi vérpangásnál valamint veseelégtelenség, aranyérel, ét-végválságnál, Dr. Kiss Sándor, a budai kórház stb. 1877 aug. 25. igazgatója.

A hatás kivétel nélkül gyors, biztos és fájdalom nélkül. Würz-burg Dr. Bárá Lichtenfels-Scanzoni, tanácsos.

Készletben minden gyógyszerész és fűszerkereske-désben. Nyomatványok stb. ingyen, a szétküldési igazgatóságnál Budapest.

Rendes adag: egy fél borospohárral.

Mellbetegek

figyelmébe.

A Hoff-féle malatá-készít-mények az egész világon leg-kellemesebb és leggyorsab-ban ható orvosszereknek bi-zonyultak hurut, sőt idült köhögés, valamint rekedtség, mell-, gyomor- és torok-bántalmak ellen; ugy szintén mindig erősítőleg és vérja-vítólag hatnak tüdőfők, el-gyengült és vérszegény egyé-neknél is.

Köszönő-irat

1878. május 16-ol.

Budapest, 1878. május 1. Kellemes kötelesség rám nézve kinyilatkoztatni, ho-y-ném, ki a föltyán igen be-vevő hurutban szenvedett, any-nyira, hogy megfulladástól is feltűnt, a Hoff János-féle sü-ritett malatákivonat haszná-lata által át egészen elvesz-tette.

Merschwitz István, dob-utca 66.

A Hoff János-féle cs. k. ud-vari malatákészítmény-gyár Bécs, L. Bräunerstrasse 8.

Hoff János főkja Budapest: kalap-utca 10. szám.

A Franklin-Társulat nagy iradalmi intézet kiad-sában Budapest (17. egytem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvtárnál kapható: **Zsoltánszky Mihály, MAGYAR HÖLGYEK.** Történelmi élet-és jellemrajzok. Füzet 1 frt.

Nyújtunk kezét a szerencsének!

375,000 birod. márká vagy 218,750 frt

főnyereményt nyújt kedvező esetben a legújabb nagy pénzsejtéket, mely a magas kormánytól engedélyez-ve és biztosítva van.

Az új tervezett előnyös berendezése olyserű, hogy kevés hó lefolyása alatt 7 kiorsolás által 49,600 nye-remény jó biztos előtérre, melyek között főnyere-mények 375,000 birod. márkával vagy 218,750 o. é. frttal vannak, különlegesen azonban 4465

1 nyeremény 4 m. 250,000	1 nyeremény 4 m. 12,000
1 „ „ 125,000	23 „ „ 10,000
1 „ „ 80,000	4 „ „ 8,000
1 „ „ 60,000	3 „ „ 5,000
1 „ „ 50,000	74 „ „ 4,000
2 „ „ 40,000	200 „ „ 2,400
1 „ „ 36,000	412 „ „ 1,200
1 „ „ 30,000	621 „ „ 500
1 „ „ 25,000	700 „ „ 250
1 „ „ 20,000	28,015 „ „ 138
1 „ „ 15,000	stb. stb.

A nyereményhúzások természetesen hivatalosan van-nak meghatározva.

E nagy, az állam által biztosított pénzorszájték legközelebbi első nyereményhúzására: 1 egész eredeti sorjeggy csak márká 6 vagy frt 34 o. b. j. 1 fél „ „ 3 „ „ 14 „ „ 1 negyed „ „ 1 „ „ 90 kr.

Minden megbízás azonnal az őszeg beküldése, postautal-vány vagy utánvét mellett a legnagyobb gondtal teljesítettik, mindenki saját kezéhez kapván tőlünk az állam czímével ellát-tott eredeti sorjeggyet.

A megrendelésekhez a megkívántató hivatalos tervezetek in-gyen mellékeltenek, valamint minden húzás után megküldjük fel-szólítás nélküli érdeklődőknek a hivatalos lajstromot is.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan állami kezesség-mellett történik, a vagy követelést kifizették meg, vagy az érdekel-tek kívánása szerint Anstria nagyobb helyein létező összeköte-téseink által teljesítetik.

Gyűjtődésk mindig kegyeltetett a szerencse által a ugyanott a sok, jelenlény nyeremény között a legelső főnyeremé-nyek is lettek gyakran megnyerve, melyek az illetőknek köz-vetlenül ki is fizestettek.

Eldre láthatólag az ilyen legzsilárdabb alapon nyugvo vállalat egész bizton mindenfelé igen élénk részvételre számíthat, melynek is kérjük az érdeklődőket, hogy minden irányban pedig fel-szólítás nélkül érdeklődésüket minél előbb, minden este meg f. évi május 31-ike előtt hozzájuk juttatni sziveskedjenek.

Kaufmann & Simon, Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg. Vételo és eladása mindenemű államkötvények, vasuti részvények és kölcsönsorsjegyeknek. P. S. Egyidejűleg közönetet mondunk az irántunk eddig táplált bizalomért, és a midőn az új sorsjáték kezdeten érdeklődjünk részvételükért, megrendeléseiket minél előbb, minden este meg f. évi május 31-ike előtt hozzájuk juttatni sziveskedjenek. A f. évi május 31-ike előtt hozzájuk juttatni sziveskedjenek.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

OROSZ-bogár (csúfany-bogár) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

mosolygós (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

svábogár (Himchen) irtó por. 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kros. 6.

Teljesen mér-g nélkül, gyors és biztos hatású.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJTONSÁGOK együtt: egész évre ... 42 frt, félévre ... 21 frt, 3 hónapra ... 13 frt, 1 hónapra ... 4 frt. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt, félévre ... 4 frt, 3 hónapra ... 5 frt, 1 hónapra ... 2 frt. Csupán a POLITIKAI UJTONSÁGOK: egész évre ... 6 frt, félévre ... 3 frt, 3 hónapra ... 4 frt, 1 hónapra ... 1 frt.

21-dik szám. 1878. BUDAPEST, MÁJUS 26. XXV. évfolyam.

KOVÁCS-SEBESTYÉN ENDRE.

1815—1878.

NEVEZETES halottja volt a mult napok-ban a fővárosnak, egy országosan ismert férfi, a kinek élete abban tölt el, hogy háborút viselt a — halál ellen, s míg annyi felebarátjától eltávozt-tatta, utóvégre épen akkor, midőn más-t menteni sietett tőle, maga áldozata lön.

A magyar orvosi karnak egyik legte-kintélyesebb tagja, a legismertebb és leg-keresettebb magyar orvosok egyike, Ko-vács-Sebestyén Endre tudor, az országos közegészségügyi tanács elnöke, királyi és miniszteri tanácsos, a magyar tud. akadé-mia levelező tagja, a III. oszt. vaskorona-rend lovagja és a Szent István-rend kis keresztos vitéze, a budapesti Rókus kór-ház 1-ső sebész osztályának főorvosa, több tudományos intézet rendes és tisz-teletbeli tagja, e hó 17-én d. u. 3 órakor, életének 64-ik évében hirtelen elhunyt.

A gyászir mély megdöbbenést keltett a fővárosi körökben. Váratlan érkezett. Beteghez hitták a „Vadászkürt“ vendég-lőbe, s épen midőn leült, hogy rendelvénny-irjon, hirtelen fejéhez kapott s e kiáltás-sal: „En is rosszul lettem!“ — összeom-lott. A segítségül hívott orvosok már ha-lottat találtak.

Ez eset azonban nem csak váratlan voltánál fogva keltett általános részvétet, de azért is, mivel kevés ember volt a fő-városban, a ki legalább névről ne ismerte volna, s nagyon sok volt azok száma, a kik személyes érintkezésben álltak vele, s kik az elhunytak köszönhetők bajuk enyhülését vagy épen életüket. Mert ál-talános a vélemény, hogy Kovács-Sebestyén Endrénél még nem volt magyar orvosnak kiterjedtebb praxisa.

Arcképét és életrajzát a „Vasárnapi Ujság“ már két évtized előtt közölte, mint már akkor is nagybíró gyakorló orvosát. Ezért ez alkalommal rövidebbre vonhat-juk életrajzi adatainak elsorolását.

1815-ben született Bars megye Ga-ram-Vezekény helységében, hol édes atyja hely. hitv. lelkész volt. A gymnasiumot Debreczenben, az orvosi egyetemet Pesten

KOVÁCS-SEBESTYÉN ENDRE.